

APPENDIX VI – 70

TUSD

2015-16 TILMAAMAHA XUQUUQDA IYO MAS'UULIYADAHA ARDAYGA (GSRR)

Si wada jir ah, ardayda, waalidiinta¹, macalimiinta, shaqaalaha, iyo maamulayaasha masuul ah in abuurista iyo joogtaynta jawi in ay wanaajisaa hanashada ardayga iyo wanaagsanaanta ee Dugsiga Degmada Tucson Unified. Waxaanu weydiiso taageerada ardayda iyo waalidiinta si loo gaaro yoolkaas. The Tilmaamaha Xuquuqda iyo Mas'uuliyadaha Ardayga (GSRR) cinwaanada:

- Xuquuqda iyo waajibaadka ardayda iyo waalidiinta
- sameeyo kuwaas oo u baahan kara anshaxa
- Waajibaadka maamulayaasha iyo macalimiinta si loo fuliyo anshaxa, kaas oo ka mid ah habdhaqanka
- taageerooyinka iyo waxqabadyada in kor loogu qaado guusha ardayga ammaanka iyo taageerada
- Mas'uuliyadaha maamulka ee Nidaamka

Fadlan akhri tilmaamahan iyo horumarinta eena faham faahfaahinta. Tilmaamaha soo socda, waxay ka caawin karaan dugsiga degmada inuu noqdo jawi ammaan iyo taageero siinta ardayda iyo shaqaalaha.

Anshaxa ardaygu waa mid ku xiran qodobada siyaasadaha wuxu guddoonshay in iyo sharciyada gobolka iyo federaalka. Ardayda lagu edbin doonaa si waafaqsan siyaasadda guddiga maamulka ee JK iyo qawaaniinta la socda. Ardayda naafada ah lagu edbin doonaa si waafaqsan Shaqsiyaadka naafada ah Xeerka Waxbarashada (IDEA), Qaybta 504, iyo guddiga maamulka ee lagu dabaqi karo siyaasadaha iyo shuruucda - JK, Anshaxa Ardayga; JK-R5, Anshaxa iyo waxbarasho oo badiil ah dardargeliyo, Waxbarashada Ardayda gaarka ah; iyo JK-R6, Anshaxa, joojinta, Eryidda 504 Ardayda-sida codsatay in ay kuwan Tilmaamaha Xuquuqda iyo Mas'uuliyadaha Ardayga. Ardeydu waxay kale oo laga yaabaa in ay ciqaabta madaniga ah iyo / ama dambi lagu dabaqi karo haddii ay ku xad sharciga.

Kuwan waxaa xukuma siyaasadaha guddiga iyo xeerarka maamulka waxaa laga heli karaa dib u eegis ee xafiiska maamulaha iyo intarnedka www.tusd1.org. (Raacaan qeybta "Xuquuqda Ardayga") Nuqulada buug-yarahan waxaa laga heli karaa Isbaanish oo dhinaca dambe ee buugan yar oo laga heli karo barta internetka ee www.tusd1.org. (Raacaan xiriir ay u "Xuquuqda Ardayga")

TUSD Gudiga Agaasinka Maamulka:

Adelita S. Grijalva, President; Kristel Ann Foster, Clerk; Michael Hicks; Cam Juárez; Dr. Mark Stegeman

kormeeraha:

Heliodoro Torres (H.T.) Sánchez, Ed.D.

1 "Waalidiinta" sida loo isticmaalo dokumentigan oo dhan waxaa loola jeedaa waalidiinta iyo / ama masuuliyiinta sharciga ah

TILMAAMAHA XUQUUQDA IYO MAS'UULIYADAHAA ARDAYGA (GSRR) 2015-2016 SY FOOMKA AQOONSIGA

Dugsiyada Mideysan Ee Degmada Tucson waxey ku dadaalayaan in ay noqdaan mid ka mid ah kuwa ugu wanaagsan dalka. Heerkaan waan gaari karnaa waxaan ku gaari karnaa anagoo idila wada shaqeyno, macalimiinta, shaqaalaha, waalidiinta iyo bulshada. Adiga, ardayda, waa xubnaha ugu muhiimsan ee kooxda. Guushiin waa tan ugu muhiimsan waxaana kugaari karnaa heer saro anagoo koox ah:

- **Waxaad qaadataa mas'uuliyada wixii fal aad geysato**
- **Waxaad ku caawin abuurro dhaqan dugsiga wanaagsan iyo cimilada**
- **Waxaad ku faraxsanahay dugsigaaga**
- **Waxaad mar walba sameysaa inti awoodaada ah**

Iyada oo aad uga go'an tahay in natiijo wanaagsan, waxaan sii wadi doonaa in ay koraan oo sii badnayeen!

Foomkaan waa qasab in ey saxiixaan taariiqdana kuqoraa ardayga iyo waalidka marki ee eegan ama aqriyaan kadib 2015-2016 GSRR. **Foomkan waa in lagu soo celiyaa dugsiga 5 maalmood gudahood GSRR.**

Waxaan qirayaa in aan aqriyay oo aan dib ula eegay ilmaheyga macluumaadka ku jira GSRR.

SAXIIXA WAALIDKA IYO TAARIIKHDA

SAXEEXA ARDAYGA IYO TAARIIKHDA

 DUGSIGA, FASALKA IYO MACALLINKA (HOMEROOM)

JADWALKA TUSMADA:

HAGED DEGDEG AH EE DEMBIYADA.....	5
QAYBTA: UJEEDO.....	6
1. Waa Maxay "XEERARKA LOOGU TALAGALAY Xuquuqda iyo Mas'uuliyadaha Ardayga" Iyo sababta loogu baahanyahay?.....	6
2. Goormaan codsan xeerarkan?.....	7
QAYBTA B: XUQUUQDA IYO MAS'UULIYADAHA ARDAYDA IYO WAALIDKA	8
1. Ardayda waxay xaq u leeyihiin.....	8-9
2. Ardaydu waxay leeyihiin masuuliyado ah inay	9-10
3. Waalidiinta iyo masuuliyiinta xaq aye u leeyihiin.....	10
4. Waalidiinta iyo masuuliyiinta wexee leeyihiin masuuliyado ah.....	10
QAYBTA C: MACLUUMAAD GUUD	11
1. Fursadaha waxbarasho ee loo siman yahay iyo siyaasadda lidka-dhibaataaynta (Siyaasada JB).....	11
2. Meel guddiga xukumada dhaqanka burcad iyo waxqabad	11
3. Imaanshaha Ardeyga (siyaasad JE)	11
4. Ku xadgudub shukaansi (siyaasada JICL)	11
5. Xoogsheegashada, cabsi gelinta iyo dhibaataaynta (siyaasada JICFB).....	12
6. Xeerka dharka dugsiga (qasab ah dugsi kasta) (siyaasada JICA).....	12-13
7. Xeerarka baska.....	13
8. Isticmaalka ardayga ee taleefannada gacanta iyo aalabaha kale ee elektarooniga ah (siyaasada JICJ)	13
9. Denbigalin (siyaasada JECFA).....	14-15
QAYBTA D: OGAAW TALAABOYINKA.....	16
1. Sameeyo, waana in la soo wariyay sharci fulinta	16
2. Sameeyo kaas oo laga yaabaa in lagu soo waramayaa sharci fulinta	16
3. Socodka sharciga oo suuban	17
4. Socodka sharciga oo suuban ee ardayda leh 504 qorshe ama IEP.....	17
5. Ganaaxa dugsi ku shaqa laheyn	18
6. Qandaraasyada	19
7. Rafcaanka.....	19
8. Eryitaanka	19-20
9. Codsiga maamulaha ee tanaasulaada tallaabooyinka edbinta khasabka ah	20

JADWALKA TUSMADA (Oo Socda):

QAYBTA E: Dhaqan soo celinta:

Dhexdhexaadinta dabecad wanaagga iyo taageero (PBIS).....	21-22
QAYBTA F: QEEXIDA	23
QEYBTA G: Heerarka tallaabo (Heerarka 1-5)	24-25
QAYBTA H: Xadgudubyada	26
• Gardarada.....	26
• Xadgudubyada kale ee siyaasadaha dugsiga.....	27
• Xadgudubyada Khamriga, Tubaakada iyo Wixi Kalo Darooga ah	28-29
• Gubidda	30
• Xadgudubyada siyaasadda imaanshaha iskuulka (ganaaxa dugsiga banaankiisa lama ogola)....	30
• Aamindarrada.....	31
• Dhibaataynta iyo hanjabaad, ka cabsiin.....	31
• Hanjabaad dugsiga ama faragelinta	32
• Dambiyada Galmada.....	32
• Farsamada, isticmaalka aan habboonayn	32
• Xatooyada	33-34
• Talo gelini; jajabinta ama dhaawaca dambi.....	34
• Hubka iyo waxyaabaha khatarta ah (Haysashada).....	35
 Tusmo	 36-37
 Sanad kasta la ogeysiiyo xuquuqda khaaska waalidiinta iyo ardayda (FERPA)	 38
 Sanad kasta la ogeysiiyo xuquuq ilaalinta ardayga xuquuq habeynta (PPRA)	 39

DEGDEG AH-HAGAHA DEMBIYADA

QAYBAHA	SHARCI JEBINTA
GARDARADA (Page 22)	Iskudirka afka ah, iska tuurnimo, fal yaryar dagaal badan, gardarada kale, anshaxa aan hagaagsanayn, endangerment, dagaal, weerar, weerar sii xumaaday.
KHAMRIGA, SIGAARKA IYO DAROOGADA KALE (Page 23-24)	Isticmaalka aan haboonayn ee daawa yaasha dhakhtarka aanan qorin, neefsado, daroogada la aqoon, walax wakiil sida daroogada kontrobaanka, isticmaalka aan haboonayn ee daawooyinka, daroogada kontrobaanka, xadgudub khamriga, xadgudub ama tubaakada, haysashada wasakhda daroogada
GUBIDDA (Page 24)	gubidda qaab ama hanti, gubidda of qaab yahayna
XEERKA XAADIRINTA (Page 24-25)	Other Attendance Violations, Tardy, Unexcused Absence, Leaving School Grounds without Permission, Truancy
AAMINDARRADA (Page 25)	Qashka, been-abuur, been sheega, khiyaamada
DHIBAATEYNTA IYO HANJABAADDA, CABSGIGELIN (Page 25)	hanjabaad ama Cabsi, xoogsheegad, Dhibaataynta (oo aan ahayn galmada), denbiga
XADGUDUBYADA KALE EE SIYAASADAHA DUGSIGA (Page 26)	xadgudub xeerka dharka, xadgudub meesha gaariga la dhigto, bandhig dadweynaha ee jaceyl, xadgudub kale siyaasadaha iyo qawaaniinta dugsiga, kontroban, carqalad, khamaarka, luqadda aan haboonayn, diidmo cad ama edeb-darro/ixtiraam oo ku jeeda maamulka iyo kuwa aan waafaqsanaanta hoggaanka, kooxda ku biiridda diidmo ama urur sharci darro.
HALIS DUGSIGA AMA FARAGELINTA (Page 27)	Gambaleelka digniinta dabka, hanjabaad dugsiga kale, hanjabaad bam, kiimikada ama hanjabaad noolaha
DEMBIYADA GALMADA (Page 27)	kadeedka galmada, fisqiga, kadeedka galmada ula xiriir, isku qaawinta ama munkarka galmada dadweynaha.
ISTICMAALKA AAN HABBOONEYN EE FARSAMADA (Page 28)	qalab isgaadhsiinta, farsamada kale, kombiyuutarka, xadgudub shabakad
XATOORYADA (Page 28-29)	xatooyo yar, xatooyo - hantida dugsiga ama hantida dugsig, aan laheyn, jabsiga ama jebinta iyo galinta, baada, dhaca, dhac hubaysan, jabsiga (digiriiga kowaad)
TALO GELINI, JAJABINTA AMA DEMBIGA DHAAWACYAD (Page 29)	Talo gelini, Qoraal darbi lagu qoro, kharribaad hantida shakhsi, kharribaad hantida dugsiga
HAYSASHO HUB IYO WAXYAALAHA HALISTA (Page 29-30)	Waxyaalaha khatarta ah, hub kale, hubka gacanta.

QAYBTA A: UJEEDO
----

1. Waa Maxay Tilmaamaha Iyo Sababta Loogu Baahan Yahay?

TUSD waxaa ka go'an ah in la shaqaynayaan ardayda iyo waalidiinta si loo siiyo jawi wanaagsan iyo meel amaan ah taageerona leh, iyo sahla barashada, iyo waxaa ka go'an in la yareeyo farqiga jinsiyeed iyo maamulka anshaxa ee dugsiga. Si loo caawiyo kor loogu qaado jawi lana wad GSRR:

- Caddee xuquuqda iyo waajibaadka ardayda iyo waalidiinta
- Sharaxaad ka bixi anshaxa, kaas oo xad-gudub ku ah kuwa xuquuqda iyo waajibaadka.
- Waxaad siisaa hanuun iyo barashada si loo caawiyo ardayda side u xallin lahaa dhibaatooyinka anshaxa hab taageera horumarkooda
- Diririn si loo hubiyo in codsiga joogto ah tallaabooyinka edbinta si ay ardayda ee dugsi ilaa dugsi heli doonaan falalka la midka ah iyo xadgudubyada la mid ah.
- Hubi xuquuqda ardayda iyo waalidka, marka ficil edbin la qadayo.

Marka heerarka da'da kala duwan, ardayda waxay leeyihiin baahiyo kala duwan oo loogu talagalay nabadgelyada, taageero, iyo wax barashada. Sida ardayda horumarka ku gaarayaan dugsiyadeena oo dadweynaha oodhan u furan waa macquul in aan u maleeyaan in sharaftiisa iyo karaamadiisa la kordhiyo ayadoo sidoo kale xilka saran iyo talaabooyinka uu qaadayo oo ogyahay. Kala duwanaanshaha da'da iyo baaluqnimada waxaa lagu aqoonsan karaa go'aaminta nooca ficil edbin ee la qaado iyo taageerada iyo waxqabadyada ku haboon. Si kastaba ha ahaatee, nidaamka ku qeexan Xeerka wuxuu quseeyaa dhammaan ardayda Fasalada K ilaa 12.

Cawaaqib Anshax waa in ay ahaadaan kuwa-takoorka laheen, caddaalad, da'da ku habboon, iyo dhigmaan darnaanta edeb darrada ardayga. Marka aad ka fiirsanaysid jawaabaha xadgudubyada, Degmada waxey ku dadaaleysaa in ay ku hayn ardayda fasalka dhexdiisa mar kasta oo suurto-gal ah. Dhammaan laakiin dembiyada ugu daran (heerarka 4 iyo 5 ee qeybta "heerarka tallaabo" oo dukumeentigaan hoos), cawaaqib takooris ah ("natiijo kasta oo edbin ah wey ka saareysaa arday Fasal wax barashada, oo ay ku jiraan, laakiin aysan ku koobnayn, gudaha-dugsiga iyo ganaax banaanka dugsiga, meelaynta ee goob beddelaad ah ama barnaamij, iyo eryidda. ") waa in la koobnayn dhacdooyin taas oo (a) xadgudubku ka yahay heer 3, (b) edeb darrada ardayga waa ay socotaa iyo kor aye u kaceysaa iyo (c) keliya ka dib markii degmada ayaa hore isku dayey iyo diiwaan noocyada dhexgalka (s) loo isticmaalaa in PBIS iyo / ama dhaqanka soo celiyo. Haddii cawaaqib takooris ah lagu soo rogay, ardayda waxay lahaan doonaa nidaam xaq ah iyo fursad u leeyihiin in ey racfaan dirtaan (fiiri JK siyaasadda iyo shuruucda la socda). Damaan dembiyada, cawaaqib edbinta waa in la barbardhigay tusaalo macna leh iyo taageero (sida, natiijo celinta wax dhiska iyo wax sii-barida) Ardayda waxaa la siiyaa fursad ay wax uga bartaan dhaqankooda iyo, taas oo suurata-gal ka dhigeysa iney helaa fursad ey ku sii wadaan in ey ka qeyb qaataan bulshada iskuulka eena taageeraan.

Iyadoo mudnaanta siin arday, shaqaalaha, iyo nabadgelyada guud, Degmada uma isticmaali doonaan cawaaqib takooris anshaxa heerka hoose (Heerarka tallaabo hoos ku 1-2), lug doonaan ammaanka dugsiga iyo / ama sharci fulinta ee anshaxa ardayga heerka-sare (Heerarka tallaabo yinka 4-5 ee hoose), sida marka ardaygu halis u tahay naftiisa ama dadka kale (ilaa xad uu sharcigu ogol yahay), iyo inay dhawraan ardayda ee fasalka markasta oo suurto-gal ah sida xubnaha bulshada dugsiga. Shaqaalaha amniga dugsiga ma ka qayb qaadan doonaan go'aanka anshaxa (s) in ay dhacaan dhacdada ka dib. Taas oo gudaheedana sinaba uma ay mamnuucayaa ku lug ammaanka dugsiga lagu jiro ama isla markiiba ka dib dhacdo, si loo ilaaliyo ardayga, shaqaalaha, ama ammaanka booqde.

Dhammaan shaqaalaha degmada iyo maamulka qorshaha edbinta ardayda u waa in lagu wargeliyo haddii arday yahay naafada ah ee hoos ka mid ah qaybta 504 ama fikrad ama haddii ardayga lagu tuhunsan yahay isagoo iin leh oo la tixgeliyo qiimeyn ah ee naafada ah. Waxaa jira nidaam gaar ah oo in la raaco ah ee ardayda loo arko kuwa naafada ah oo hoos yimaad sharciga federaalka, oo ay ku jiraan garto in edeb ay tahay muujin ka timid naafonimada ardayga.

2. MARKEE AAD CODSAN KARTAA XEERARKAN?

- Saacadaha caadiga ah ee dugsiga
- Iyadoo la saran yahay gaadiid baska dugsiga ama gaadiidka kale ee dugsiyada degmada.
- Waqtiyo iyo meelaha maamulaha ama madaxda kale ee dugsiga ama shaqaalaha ee awood xukun oo kaweyn ardayda leyihiin.
- Inta lagu guda jiro xafladaha ee kuwa dugsiga maalgaliyo
- Inta lagu jiro safarada
- Inta lagu jiro hawlaha ciyaaraha
- Marka ay ardaydu u socoto am aka soo socoto dugsiga ("portal to Portal")
- Inta lagu jiro hawlaha kale ee iskuulka la xiriira

Intaa waxaa dheer, maamulaha waxa loo oggol yahay in uu bilaabo ficil edbin marka ardayga qalado ku sameeyo banaanka dugsiga taaso oo dhibaato u keeneyso ardayda kale ee iskuulka ama habsami doonta socdaalka waxbarashada, sababtoo ah xadgudubkaan in uu xiriir la leeyahay xad gudub hada kahor ka dhacay iskuulka, ama halis ku ah in oo xad gudub dheeraad ah iskuulka keeno.

Ardaygi aaminsan inuu soo arkay takoor, dhibaatayn, denbigaas, xadgudub shukaansi, xoog u sheegashada, ama tallaabooyinka edbinta aan caddaalad ahayn, waxaa u soo gudbin kartaa cabasho Maamulaha, Ama Kalkaliyaha Maamulaha, ama Student Equity at 225-6686, ama internetka www.tusd1.org/deseg

Waalidiinta aaminsan in arday gooda soo arkay takoor, dhibaataynta, denbigaas, xadgudub shukaansi, xoog u sheegashada, ama tallaabooyinka edbinta aan caddaalad ahayn, waxaa u soo gudbin kartaa cabasho Maamulaha, Ama Kalkaliyaha Maamulaha, Student Equity at 225-6686, ama internetka www.tusd1.org/deseg

QAYBTA B: XUQUUQDA ARDAYGA IYO WAALIDKA IYO WAAJIBAADKA

TUSD ayaa aaminsan in waxbarista arday waa dadaal ay iska kaashadeen ardayga iyo waalidka. Si loo taageero wada shaqeyn waxaan ognahay in xisbiga kasta leeyahay xuquuq iyo waajibaadka. **Aqoonsiga soo socda ee xuquuqda iyo mas'uuliyadaha waa liis guud si ay u bixiyaan tilmaamaha, ujeedku yahay ee aan ahayn mid dhammaystiran ama dhamaan-dhan.** (Eeg Siyaasadda JI "Xuquuqda Iyo Waajibaadka")

1. ARDAYDA XAQ U LEEDAHAY:

- a. Wax ku barto meel ammaan ah, nadiif ah, habsami leh oo cimiladeeda wanaagsan tahay- mid ah eex, ka eegto, iyo xor ka ah takoorka, hanjabaad afka ah ama jirka iyo xadgudubka.
- b. Helaan waxbarasho tayo sare oo la fahmi karo oo ku habboon in ay heerka horumarka tacliinta iyo luqadeed.
- c. Waxaa la filayaa in uu gaaro heer sarraysa.
- d. Waxaa lagu bari siyaabo in ka jawaabaan ardayda baahida shakhsiyeed, iyo jawaabaan ardayda asalkoodu, jinsiyadiisa, luqada iyo dhaqanka shakhsiga.
- e. Helo u waafajin ku habboon si loo daboolo baahida shaqsi. (sida ay taageeraan diiwaaninta)
- f. Sharraxaan fikrado iyo ra'yi ku saabsan arrimaha iyo mawduucyada la xiriira waxbarashadooda, oo ay ku jiraan siyaasado iyo habraacyo dugsiga.
- g. Ka qaybqaado hawlaha ardayga, oo ay ku jiraan hawlaha ka baxsan manhajka.
- h. Si qaddarin leh lagula dhaqmo, iyo in lagula dhaqmo sida shaqsi gaar ah oo leh baahi kala duwan, waxbarashada hor u dhac leh iyo awoodaha hab taas oo dhiirigelisa wanaajisaa shaqsi sharaftooda.
- i. Waa in macalimiinta iyo maamulayaasha kula dhaqmaan hab cadaalad ah oo loo siman yahay.
- j. Arimaha gaarka. (eeg "wargelinta ee xuquuqda gaarka ah ee waalidiinta iyo ardayda" ee bogga 35)
- k. Nidaamka sharciga.
- l. Hayso shardiyo dugsiga in uu dhaqangelin hab joogto ah, caddaalad macquul ah.
- m. Waad codsan kartaa turjumaan tallaabo waqti kasta ee nidaamka edbinta.
- n. Xor ka ahaadaan aargoosi, ka cabsi aargoosi, iyo takoorka galmada iyo kadeedka galmada ee dugsiga, oo ay ku jiraan xadgudub shukaansi. dhibane xaq u leeyahay inuu bedelaa dugsiga kale. (eeg JICL siyaasadda "ku xadgudub shukaansi").
- o. Hesho caddaalad, tallaabooyinka edbinta oo aan ku jirin-takoorka in lagu toosiya GSRR.
- p. Waxay leeyihiin macalimiinta iyo maamulayaasha kuwa raaci doonaa dhammaan siyaasadaha degmada la xiriira eedeymaha loo yaqaan takoorka, dhibaatayn, denbigaas, xoog u sheegasho, iyo dhacdooyinka u baahan warbixin qasab. yaqaano eedaynta ama dhacdooyinka noocan oo kale ah waa in loo soo sheegaa maamulka isla markiiba.
- q. In laguula dhaqmo hab ixtiraam laguna wanaajiyaa dhaqankooda.
- r. Maamulayaasha Kuwaas Oo Dardaraan:
  - tusaale dhaqanka habboon iyo filayaan dhaqanka habboon ee ardayda iyo macalimiinta
  - La xisabtan ardayda iyo macalimiinta wixi ku saabsan waxbarashada ardayga
  - Ku xisabtan in waalidiinta ey noqdaan danwadaag iskaashi ee ku saabsan hanashada ardayga
  - La shaqey qeybta ku shaqa le sinaanta ama faragalinta ardaygaq
  - marti markay kiniisadaha joogaan arday (ama shirarka kale oo ku habboon) si ay isgaadhsiiin jeesanno wanaagsan iyo dhaqanka, iyo inay sharaxaad ka GSRR, dabecad wanaagga iyo taageerooyinka (PBIS), iyo ku dhaqanka celiyo (RP) socoto hab habboon.
  - qabtaan kulamo wargelineed oo loogu talagalay waalidiinta ugu yaraan laba jeer sanad dugsiiyeedka ee dugsiga kasta, taas oo ka mid ahan doontaa macluumaad ku saabsan

- GSRR, PBIS, RP, socodka sharciga oo suuban iyo nidaamka rafcaan, iyo hogaaminta ee loogu talagalay sameynta cabashooyinka waalidka oo ku saabsan anshaxa ardayga
- Sameeyo go'aannada ku saabsan sida ardayda looga saari lahaa iyo / ama shaqaalaha sababo amaan dartii.
  - ardayda anshaxa waafaqsan ee GSRR.
  - Consistently and accurately report discipline consequences for students into the database
- s. Buuxda u helaan fursado gudahood jawiga waxbarasho iyada oo aan la kulmin takoorid ku saleysan jinsiyad, midab, ama diinta aaminsan yahay, jinsiga, aqoonsiga jinsiga, da'da, asalka qaranimada, nooca galmada, caqiido, jinsiyada, xaaladda guurka, siyaasadda la aaminsan yahay ama xirnaanshada, naafada, af guriga, ama qoyska, taariikhda bulsho ama dhaqanka. waxaa ka mid ah helitaanka adeegyada oo dhan taageero, taas oo kor u qaado horumarka ka iman kara ardayga. (eeg siyaasada AC "oo an-takoorka laheyn", ACA "galmada xooga ah", iyo JB "fursadaha loo siman yahay waxbarasho iyo dhibaatayn").
  - t. Helid Ingiriisi iyo luqado kale sida laga yaabaa in laga heli karo dugsiga ardayda ka barato.
  - u. Helitaanka deegaanka fasalka oo dhiirigelineysa in la isticmaalo Ingiriis, kor u mahadnaq ah ee luqado kale, iyo ku ixtiraamaya xaq ardayda in ay isticmaalaan afkooda hooyo si loo fududeeyo iyo kor u hanashada tacliimeed.
  - v. Helitaanka buugaagta iyo qalabka kale ee wax akhriska si loogu isticmaalo dheeriga iyo madadaalo, oo ay ku jiraan waxyaabo lagu heli karo luqado kale.
  - w. Helitaanka adeegyada turjubaanada waxbarasho oo laga heli karo dugsiga ku wada xidhiidhka, iyo xaaladaha qaarkood, si ay nuqulo turjumay ee foomamka iyo waraaqaha dugsiga qaarkood.
  - x. Helaan nuqul ka mid ah buugan. (GSRR).
  - y. Wey u fasaxanyihiin khayraadka waxbarasho tayo, oo ay ku jiraan barashada farsamada.
  - z. Wey u fasaxanyihiin helitaanka diiwaanka ardayga ee rasmiga ah.
  - aa. Wey u fasaxanyihiin meelaynta cashirada dugsiga ama kuwa guriga mudada ee ku jiraan ganaaxa anshax ee hakinta iyo leeyihiin kala doorashada fursadaha waxbarasho ee badiilka joojiyo wixii haray.

2. ARDAYDA WAXAY LEEYIHIIN MASUULIYADO AH INAY:

- a. Ka qaybgal dugsiga maalin kasta sida waafaqsan jadwalka dugsiga ee degmada, waan in aad timaadid waqtiga, keenso qalab ku haboon, iyo in aad isku diyaariso inaa ka qayb qaadato fasalka iyo ardayda meelaynta dhamaystiran.
- b. Diririn, waayo koritaanka aqooneed iyo in ay ku dadaalaan si ay si shakhsi ugu fiican.
- c. Ka qaybqaado si buuxda fasalka dhexdiisa, manhajka iyo habka barashada mudada lagu jiro fasalka oo dhan.
- d. Wanaag ku soo kordhi deegaanka si aad ugu ogolaatid ardayda kale si ay fursado siman oo waxbarasho u helaan.
- e. Wanaag ku soo kordhi deegaanka si aad ugu ogolaatid ardayda kale in ay xor ka ahaadaan takoor, dhibaataaynta, denbiyada iyo xoog sheegadka.
- f. Samee shaqada ka dhalata maqnaansho.
- g. Ixtiraam xuquuqda, dareenka, iyo hantida ardayda, waalidiinta, shaqaalaha dugsiga, dadka booqashada, martida, iyo jaarka dugsiga.
- h. Isu eegida uu si ku haboon iyo ixtiraam leh inta ku salaysan dugsiga, basaska dugsiga, bas istaago, waxqabad kasta oo la xidhiidha dugsiga, iyo fasalka dhexdiisa, si aanay u dhexgalin xuquuqda ardayga kale si ay u bartaan iyo in ay gacan ka ah deegaan ammaan ah iyo si habsami leh oo sahla barashada.
- i. Soo gaal dhaqanka in uusan u dhimayaan amaanka ee ardayda kale iyo / ama shaqaalaha.
- j. Raac tilmaamaha anshaxa ansixiyey dugsiga iyo Degmada.
- k. Ilaali iyo ogow hantida dugsiga.

- l. Joog ee maamula siyaasadaha guddiga iyo xeerarka.
- m. Ku caawi shaqaalaha dugsiga ee orodka dugsi nabdoon, iyo in ay caawimaad ammaanka iyo nadaafad ee deegaanka dugsiga.
- n. akhri iyo weydiid su'aalo si aad u fahamtid macluumaadka ku jira Tilmaamaha loogu talagalay Buug-Xuquuqda iyo Mas'uuliyadaha Ardayga (GSRR).

3. WAALIDIINTA IYO MÀS'UULIYIINTA WAXEY XAQ U LEEYIHIIN INEY:

- a. Hesho warbixino rasmi ah (biloodle ama ay inta ugu badan) oo ah horumarka waxbarasho ee ardayga, imaanshaha iyo dhaqanka.
- b. codsan in lagu siiyo shirarka macalimiinta, la-taliyayaasha iyo / ama maamulaha.
- c. Hesho sharaxaadaha ka soo macalimiinta oo ku saabsan ardayga ee fasalada iyo nidaamka edbinta.
- d. Helitaanka diiwaanada dugsiga iyo dib u eegis ku saabsan ardaygooda. (eeg ogaysiiska u gaarka ah ee sanadlaha ah, pg 33)
- e. Helaan nuqul ka mid ah buugan. (GSRR).
- f. Isla markiiba aad ka heli doontaa wargalin afka ah iyo wargelinta qoraal ah hadii ardayga helo ganaax iskuulka dhaxdiisa, ama waxaa guriga loogu diro ee ammaanka dartii iyo / ama sabab edbin ah. (oo ay ku jiraan hakinta)
- g. codsato turjumaan oo tallaabo kasta oo nidaamka edbinta ku fahansiyo.
- h. codsan dib u eegidda dhammaan tallaabooyinka edbinta ee la xiriira ardayga.
- i. Aan aheyn-waxbaridda (Aan la xiriira barashada) adeegyada u turjuma marka la leh dugsiga ku wada xidhiidhka, iyo xaaladaha qaarkood, si ay nuqulo turjumay ee foomamka iyo waraaqaha dugsiyada qaarkood.
- j. U tilmaam waxbarashada ee ardayga, barbaarin iyo tababar moral ahaan ama diin ahaan.
- k. Gaadho go'aamo daryeel caafimaad loogu talagalay ilmaha yar.
- l. Waa in si dhakhsi ah loo soo wargaliyaa haddii qof shaqaale ah oo ka mid ah gobolka taasi, wax-hoosaadka siyaasadeed ee gobolkaan, qolo kale oo dawladeed ama hay'ad kasta oo kale oo looga shakisan yahay in fal dambiyeed ee u geysteen ilmaha yar qof kale oo aan ahayn waalidka, lakin haddii dhacdada ayaa marka hore la askarta iyo wargelinta waalidka caqabad ku lahaa fulinta sharciga ama adeegyada difaaca ilmaha baadhitaan. Baaragaraafka Tani ma aysan abuurin waajib cusub ee TUSD inay soo sheegaan anshax xumada u dhexeeya ardayda iyo dugsiga, sida dagaal ama ciyaarta dagaal, in ay si joogto ah wax looga qabto sida arday arrimaha edbinta dugsiga.
- m. Fikraddaada ku haboon fikrado iyo aragtiyo ku saabsan arrimaha iyo mawduucyada la xiriira waxbarashada ilmahooda, oo ay ku jiraan siyaasadaha iyo nidaamyada dugsiga.
- n. In laguula dhaqmo hab ixtiraam ah iyo oo u jawaaba dhaqankooda.

4. WAALIDIINTA IYO MASUULIYIINTA WAXEY LEEYIHIIN MASUULIYADO AH INAY:

- a. Isgaadhsiin iyo wada shaqayn la leh macalimiinta si ay u taageeraan hanashada ardayga.
- b. Isku dayaan inay ka qaybgalaan iyo noqon firfircoon dugsiga ee ardayga.
- c. Noqdaan danwadaag la leh shaqaalaha dugsiga ee wadaago fikrado ku haboon si loo hagaajiyo waxbarashada ardayga iyo si looga hortago iyo / ama xallin lahaa dhibaatooyinka anshaxa ee ardayga.
- d. Bixiyaan kormeer caafimaadka ardayga, jireed iyo wanaagsanaanta shucuureed, iyo inuu qaadaa masuuliyadda ardayga si joogto ah waqtiga imaashada.
- e. Si dhakhso ah u bixiyaan dugsigu u sharax maqnaanshaha ardayga ama daahida.
- f. Hubi in u hoggaansanaanta ardayda siyaasadaha iyo qawaaniinta dugsiga iyo degmada.
- g. Akhrisan iyo weydiiso su'aalo si ay u fahmaan macluumaadka ku jira GSRR ka.
- h. Adkeysaa muhiimadda ay leedahay u hogaansanaanta ardayda si uu qiimaha iyo dabecadaha lagu tilmaamay in GSRR ah.

QAYBTA C: MACLUUMAAD GUUD

1. FURSADAHA WAXBARASHO EE LOO SIMAN YAHAY IYO ANTI-DHIBAATAYN (JB SIYAASADDA)

Waa siyaasad ee TUSD inay ku mamnuucayaan ku salaysan, midab, diin ama aaminsan yahay diinta, jinsiga ah, jinsiga, aqoonsiga jinsiga, da'da, asalka qaranimada, nooca galmada, caqiido, jinsiyada, xaaladda guurka, siyaasadda la aaminsan yahay dhab ah ama la aaminsan yahay jinsiyad dhibaatayn takoorid ah ama issirka,, naafada, af guriga, heerka waalid, heerka marka loo eego taakuleynta dowladda, aqoonta kooban ingriiska, ama qoyska, taariikhda bulsho ama dhaqanka, ama sabab kasta oo kale oo aan la xiriira awoodaha shaqsi ardayga ama ku saleysan yeesho ama cid kale aqoonsaday ee qaybahan. TUSD waa iney baaraan dhammaan cabashooyinka, rasmiga ah ama aan rasmi ahayn, af ama qoraal ah ee takoorid ah ama dhibaataynta kale, iyo waa iney qaado talaabo ku habboon ka dhan ah qof kasta oo lagu helo inuu ku xad gubday nidaamkan.

2. MEEL GUDDIGA XUKUMA DHAQANKA BURCAD IYO WAXQABAD

Dabeecado oo noqday ee la xidhiidha hawlaha burcad ama xubin, gaar ahaan rabshad, iyo cabsi gelinta, aan marnaba loo dulqaadan on ama meel u dhow hantida dugsiga ama waxqabadyada la xiriira dugsiga. Iyadoo la raacayo qaabkan, wax kasta oo ardayda ku foogan tahay hawlo burcad lagu edbin doonaa ilaa xad buuxda siyaasadaha TUSD, iyo dacwayn, haddii lagu dabaqi karo, si xukummadaada waafaqsan maxalliga ah, iyo sharciyada gobolka iyo federaalka.

Bistoolad: Waa urur ka socda oo rasmi ah ama aan rasmi ahayn ee dadka, taas oo xubnaha ama jaalayaashiisa shaqsi ahaan ama qayb galaan guddigu, ayaa isku dayay guddiga, fududeynta nooc ee ah ee ficil kasta oo dambi iyo in uu leeyahay ugu yaraan hal shaqsi waa kuwa xubin ka mid ah dambiyada wadada burcad.

Dhacdada la xiriirta burcad: Dhacdo waxaa loo arkaa marka ay ku lug qorista burcad, burcad bilow, dagaallan ka dhexeeya loollan, ama dabeecado kale ee la mid ah ee la xiriira burcad, laakiin kuma jiraan dabeecadaha aan ahayn halis ah sida arrimuhu u, calaadaha, ama xidhashada midabyo gaar ah.

3. IMAANSHAHA ARDAYGA (JE SIYAASADDA)

Imaanshaha joogtada ah waxey lagama maarmaan u tahay guusha dugsiga; Sidaa darteed, maqnaansho kasta waa in saamax doonaan la keena iyo sababo daruuri ah ama muhiimka ah. Sababaha noocan oo kale ah waxaa ka mid ah xanuun, geerida, ee degdegga ah ee qoyska, iyo gudashada ciidaha diiniga ah ee waaweyn ee rumaysadka qoyska. Waalidka ama mas'uulka waa inay dugsiga soo wacaan maqnaanshaha ama daahinta ka hor, hadii kale qoraal ama email soo dira hadii ilmaha awoodin inay tagaan iskuulka ama wuxuu noqon doonaa iskuulka laga daaho. Wicitaanka, qorid ama email waa in ee sheegtaa taariikhda ama waqtiga iyo sababta maqna rasmi ah ama aan rasmi ahayn, af ama qoraal ah anshaha.

4. KU XADGUDUB SHUKAANSI (SIYAASADDA JICL)

Shukaansi waa qaab ee dhaqanka kaas oo uu hal qof uu isticmaalaa ama halis ku in ay isticmaalaan xadgudub jireed, galmo, hadal ah, ama niyad si loo xakameeyo hore ama goob joog rafiiqa qofka. Dabeecadaha loo isticmaalo waxaa ka mid ah ayaa laga yaabaa, laakiin aan ku xaddidnayn, xadgudub jireed, xadgudub caadifi ah, xadgudub galmo, iyo / ama hanjabaad. TUSD heegan u yihiin ilaalinta deegaan dugsiga dhismaha in uu yahay nabad iyo xasilooni dhamaan ardayda oo dhan, iyo shukaansi ku xadgudubka loo dulqaadan maayo. Shaqaalaha TUSD hadii ee la socdaa faraxumeyn shukaansi wee ku qaadi doona hab waafaqsan sarcida iyagoo isticmaalayo tababar Degmada. Ardayda waxaa lagu dhiirigeliyaa inay soo sheegaan dhammaan dhacdooyin la yaqaan ama lagu tuhmo xadgudub shukaansi naftooda ama ardayda kale ee ku lug leh, sidoo kale hadal ama qoraal, si macalin, maamule, ama xafiiska sinnaanta arday (225.6686). Degmadu ay baari doonaa dhammaan dacwadaha.

5. XOOGSHEEGASHADA, CABSII GELINTA IYO DHIBAATAYN (SIYAASADDA JICK)

Xoogsheegashada waa nooc ka mid ah dhibaataynta. xoogsheegashada waa cabsii galin joogtada noqdey ee ardayda loo geysto ee dhabta ah ama hanjabaad jireed ah ama hadal ah, qoraal ah, si elektaroonig ah lagu kala qaado (oo ay ku jiraan cyberbullying), ama xadgudub caadifi ah, ama iyadoo weeraro hanti qof kale (oo ay ku jiraan cayda afka ah, magaca-yeedhista iyo saaray-oo kelya, baadda ah ee lacag ama hanti ku, ama lagu buufiyo-rinjiyaynta eego loona yaraysto on kabadh ardayga ama baabuur). Ardayda ku lug leh fal kasta oo xoog-u joogo dugsiga, howl kasta oo dugsiga, iyada oo la xidhiidha ama leh wax kasta oo degmada maalgaliyo waxqabad ama dhacdo, ama inta wadada ku sii socdaan ama ka soo socdaan dugsiga, waxaa waajib ah in ficil edbin.

6. DUGSIGA XEERKA DHARKA (LOO BAAHAN YAHAY DUGSI KASTA) (JICA SIYAASADDA)

Tilmaan ka guud ee lebbiska dugsiga la aqbali karo waa quruxda, nadaafad iyo haboonnanta. In kasta oo dugsigu sameeyn karin and aanu karti uuna u lahayn, waxa la filayaa in ardayda u hoggaansami doonaan xeerarka soo socda ee tilmamamaya habboonnanta lebbiska sidii meel ay maalin kasta oo ganacsiga ahaayeen.

- Kobo waa khasab in lagu xerto gudaha iskuulka.
- Koofiyadaha ama muraayadaha qoraxda laga yaabaa in lagu xirto banaanka dugsiga ee qorraxda muddo yare taasoo oo ah in ey ka difaacan qoraxda indhahooda. Maamulaha a lala kaashanayo ammaanka dugsiga laga yaabaa iney shuruudaha loo adkeyn dugsiga sare kulma arimaha la xiriira amaanka-
- Muraayadaha madow laguma xeran karo gudaha dhismada iskuulka haddii aan dhibaato caafimaad oo la caddeeyay eenan jirin.
- Lama ogolo wax la xiriira burcad (tusaale ahaan, "xidhashada midabo la ogyahay in xiriir la leh burcad gaar ah, ama xiran dhar leh sawirrada ee calaamadaha burcad garanayo ama calaamado").
- Ardayda ma xidhan karaan dhar ama waxyaalo siyaada ah kudaha dhismada iskuulka ama dhulka uu iskuulka ku yaalo:
  - Khatar ku halista ah, waxyeelleeyeyna, ama soo bandhiga in ay hantida ama dadka ay ka mid yihiin dugsiga laakiin aan ku xaddidnayn: Suumanka la kordhin (suunku waa in le'ekaadaa dhererka habboon) silsilladda, Katiinada eyga, oo silsiladaha isku boorsada ama nooc kasta oo dhar ama majooharaad;
  - Muujinta iyo / ama kor u qaadida iyo / ama ayidaadda waxa sharci darro ah ama rabshad, daroogooyinka sharci darrada, tubaakada, ama khamriga;
  - Ciyaal suuqnimo, fuxshi, isku qaawinta, qadaf ahayn, ama sharaf-ridid ah ee dadka kale iyadoo ay ku saleysan jinsiyad, midab, diin, isirka, asalka qaranimada, nooca, jinsiga, nooca galmada ama naafo; iyo / ama
  - Jeedsga sidii ay u carqaladayn baridda ama hab waxbarasho, sida uu dharkiisii soo muuqdo, oo ay ku jiraan laakiin aan ku xaddidnayn gaagaaban, feydi gaaban, Shabaab gaaban (waa inay daboolaan badhida marka la taagan yahay iyo marka la fadhiya), dharka kor laga xerta, dharka ilaa dhaxda gaaraya, dharka dabaasha, dharka kor laga xerta aanan xerka celiya laheen, shaadhka muruqyada, shaadhka kubbadda koleyga oo aan la socan funaanadaha, dharka jirka ku dhago ma loo xeran karo surwaal ahaan, lebbiska qoorta lagu xerto, hufan iyo arki ah dhar marayo, (nigisyada waa in la daboolo iyo undergarments gebi ahaanba noqon doontaa daboolay dharka kore).

Ardayda jebiya heerarka laga yaabaa in lagu weydiiyo in la sameeyo wax ka mid ah waxyaabaha soo socda ku xiran xaallada:

- Rog dharka aan habboonayn.
- Ku beddel, dhar laga yaaba in iskuulka ku siiyo.
- Ku beddel, dhar kale, kuwaas oo la keenay dugsiga.
- Is ka saar dahabka ama waxyaabaha la midka.

* **FIIRO GAAR AH OO KU SAABSAN SHARCIGA DHARKA DUGSIGA:** Tilmaamaha kor ku xusan metelaysa jaangooyooyinka ugu hooseeya. dugsiyada waxay dooran karaan tilmaamaha dheeraadka ah, laakiin waxaa laga yaabaa in aan codsan anshaxa takooris aan marka hore ardayga ee la siinayo fursad ay si wax looga qabto xadgudbka la sheeganayo. Ardayda oo xiran dhar aan habboonayn waxaa la siiyaa fursad eey ku bedelaan dharka ama laga raacdeey doono iskuulks siga ee shirkadda oo ah waalidka ama mas'uulka. Ardayda aan awoodin inay u hoggaansamaan xeerka dharka ka heli karaan dhar bangiga TUSD ee (520) 232-7058.7.

7. SHARCIYADA BASKA

Siyaasadda Anshaxa Ardayga

Anshaxa ardayga si fiican loo gacan ka geysaneysaa ammaanka guud ahaan iyo si dagnaanta sii socodka iyo ka soo socodka dugsiga. Ka dib markii tilmaamaha darawalka iyo dhammaan xeerarka ay xiiseeyaan dadka waa muhiim si ay u ilaaliyaan geeyo ammaan iyo raaxo u leh dhammaan. Tacaddiyada ay eegi doonaan iyada oo Degmo-oggolaaday siyaasadaha Anshaxa Ardayga oo ka mid ah waxqabadyada darawalka, maamulaha ardayga, iyo maamulayaasha kale sida ku haboonayn. Kayn, waa maamuus; waalidiinta iyo ardaydu waa inay wada hadlaan iyo in la hubiyo inay yaqaanaan xeerarka:

- Had iyo jeer la raaci tilmaamaha darawalka baska ama kormeeraha.
- Isticmaal codka fasalka oo kaliya (leexin jirin ama dhawaaqyo cod ama hanjabaad ama ka cabsiin).
- Ha ka kicin fadhiga; gacmaha, cagaha, iyo madaxa ku haay gudaha baska.
- Waa in dhammaan waxyaabaha shaqsigu la ilaaliyaa mar walba.
- Ku hay qalabka fasaxin iyo walxaha baska (xayawaanka, walxaha dhalooyinka, hub, walxaha sharci-darro ah, ama waxyaabaha waaweyn in mashquulin meel bannaan oo kursiga a)
- Mana lagu cuni karo Mana lagu cawi karo gudaha baska

Miciinka u dambeeya, xadgudubyada xeerarka baska kuwaas oo keeni karta in waayida maamuuska baska muddo xaddidan, oo aan ka badnayn 30 maalmood.

Tallaabooyinka Nabadgelyo Ee Ardayda

- Ogow wadada iyo ka joogsiga baska, tallaabooyinka nabadgelyo iyo courtesies caadi in la dhowro inta waddada lagu sii jiro iyo soo noqodka baska
- Ogow nambarka saxda ee baska
- Kala hadal waxa la sameeyo haddii basku daaho subaxdii ama qofna joogin guriga galabtii
- Mar walba raac ama ka dag baska joogsiga saxda ah sida loo yaqaan iyo ansixiyey waalidka

8. ISTICMAALKA TALEEFANKA GACANTA IYO QALABKA ELEKTARONIGA AH (JICJ SIYAASADDA) Ujeedooyinka ee siyaasadan, "qalabka elektarooniga ah" waxaa ka mid ah, laakiin aan ku xaddidnayn, teleefoonada gacanta, dhageesiga Mp3, iPod, kaaliyayaasha digital shakhsi (PDA) ee, akhristayaasha e-book, dhageesiga CD, ciyaarta geemka, kamaradaha, scanners digital, LAP kombiyuutarada, kombiyuutarada kiniin iyo qalab kale oo elektaroonik ah taasoo baahin codka, qoraalka, ama xogta laga qofka kale.

Ardayda inee lahaadaan iyo isticmalaan teleefonada iyo / ama aaladaha kale ee digayaan elektarooniga ah maado si aan la dhaafi karin oo ah tan iyo siyaasadaha kale ee degmada oo ku hoos xaaladaha soo socda iyo tilmaamaha:

- Telefoonada gacanta iyo / ama aaladaha elektarooniga ah waa in lagu hayaa meel aana la arki karin ee lagu hayaa sanduuqa ardayga, jeebka, ama boorsada garabka.
- Qalabka elektarooniga ah waa in ladaarin inta ee waxbarashada ee socota laki la isticmaali karaa haddii macalinka raali kayahay.
- Maamulaha xoogayn doonaa tilmaamaha dheeraad ah oo ku habboon in ay u baahan yihiin dhismaha.
- Ardayda ku xad gudubta sharciga waxaa laga yaabaa in qalab elektarooniga lagala wareego iyadoo noqon doonta ficil edbin. Qofka kali oo raadi karo waxyaabaha qalabka elektaroonikada waxoo naqan donaa qofka maamulka waafaqsan tilmaamaha loogu talagalay ardayda xuquuqda iyo waajibaadka.

Dadaal macquul ah laga qaadi doonaa hantida uu wareegi si uu u helo (i.e. ku quful shayga qaanada, qaad sheeyga ee geey xafiiska in ay la damaanad meel qufulan, etc.); Si kastaba ha ahaatee, dugsiyada degmadu ama shaqaalaha dugsiga degmada ayaa ka aheyn mas'uul ah lumista, dhaawac, ama xatooyo oo alaab kasta oo elektaroonik ah, xataa haddii khasaaraha, dhaawac ama natiijooyinka tuugo qalab la wareegi.

9. DENBIGAAS (SIYAASADDA JICFA)

Waxaa in ey wax denbiyo ah eenan jirin, xaqiro si ay u galaan denbigaas, ama gargaaridda kale oo ku hawllan yahay denbigaas oo ah qof kasta oo ka diiwaangasha, aqbalay ama loogu diiwaan geliyay, ama damacsanaa inay isku qoraan ama in loo gudbiyo dugsiyada degmada 12 bilood gudaheeda. Ujeeddada siyaasadda ee qof sida kor ku xusan lagu qeexay waxaa loo tixgelinayaa "arday" ilaa qalin-jabinta, wareejinta, kor u qaadida ama ka fogaada dugsiga Degmada.

"Hazing" macnaheedu waa ula kac kasta, iyagoo og ama fal taxadar la'aan ka go'an arday, in qof qof ahaan ama riwaayad dadka kale ee leh, ka dhanka ah arday kale, iyo in, kaas oo labada ah kuwa soo socda codsan:

- Waxana uu Xeerkaasi si go'an oo xidhiidh la leh bilow ah gelin, xidhiidhka la leh, ama dayactirka ah ee ay xubno ka yihiin wax kasta oo ururka taas oo xiriir la leh hay'ad waxbarasho:
- Waxana uu Xeerkaasi si kordhinayaan in khatar la taaban karo dhaawac jirka imaan kara, dhibaato maskaxeed ama liiditaan, ama sababa dhaawac jidheed, waxyeello maskax ama liiditaan shakhsi

"Ururka" macnaheedu waa koox ciyaaraha fudud, ururka, si, bulshada, Corps, iskaashato, kooxda, ama koox la mid ah waa in xiriir la leh xarun waxbarasho iyo kuwaas oo xubin ka koobantahay ee ardayda xaruntaas ee waxbarasho.

Waa difaaca aan xadgudub ku aheyn Siyaasadda ee haddii dhibanuhu ogolaada ama acquiesced si hazing. In wada qalbi ah la leh qaynuunkii, xadgudubyada siyaasadda ee ha ku darin mid ka mid ah kuwan soo socda:

- Isboortiga ee dhaqameedka, tartanno ama tartamada maalgaliyo ee xarun waxbarasho
- Hawl kasta oo ama dhaqanka in sii himilooyinka manhajka sharci ah waxbarashada, barnaamij sharci ka baxsan manhajka, ama barnaamij sharci ah tababar ciidan ah

Ardeyda oo dhan, macalimiinta iyo shaqaalaha tallaabooyin macquul ah qaadan doonaan ka leexinayn ee ay maamulka si looga hortago xadgudubyada sharciga. Ardayda iyo dadka kale wee soo garsiin karaan warbixin denbiyeed xubin kasta oo shaqaalaha ee Iskuulka. Xubnaha ee shaqaalaha waa in

dhacdada u gudbiyaan maamulaha dugsiga ama soo socda-joogaha maamul sare, qoraal ahaan, ayagoo ku faahfaahinayan sida sida ay u dhaceen wax walba. Hadii xubin shaqaalaha xifrada sare ka tirsan ku guuldaresto in oo wargeliya maamulaha dugsiga ama kormeeraha sare ee maamulka eedeyn am denbiyo dhacay shaqaalahaas waxaa lagu qaadi donaa tallaabo anshaxeed ee ku wada qalbi ah sharciga degmada. Xubin ka tirsan shaqaalaha wuxuu dhawri doonaa qarsoodinimada kuwa ku lugta leh, dhacdada waxuu u sheegi donaa keliya maamulaha dugsiga ku haboon ama soo socda-joogaha maamul sare ama wax kale oo sharcigu u baahan yahay. Tusaale ahaan kasta oo soo sheegin ama denbigaas oo ay ku jirto ku xadgudubka ilmaha suurto gal ah ama xadgudubka ah ee uu qaynuunnadayda oo la ogyahay in ay xubin shaqaalaha waxaa lagu daaweey doonaan in wada qalbi ah shuruudaha sharciga waafaqsan iyo in la soo wariyay in hay'adda fulinta sharciga.

Si loo hubiyo in ardayda iyo shaqaalaha ka warqaban ay ka kooban tahay iyo ujeedada, ogeysiis sharciga iyo habka waa in lagu dhajiyaa garsoorka ee dhismaha iskuul kasta iyo waa in loo sameeyaa qayb ka mid ah qaybta Xuquuqaha iyo Waajibaadka ee buuggan ee ardayga. Foomamka gudbineysid cabashooyinka yihiin in ee heli karaan ardayda iyo shaqaalaha xafiisyada ee dugsiga. Dabecadda dhammaan warbixinada ama cabashooyinka waa in lagu soo wariyay Agaasimaha Guud. Kormeeraha ayaa go'aamiya haddii Sharciyada ee Degmada ayaa si haboon loo fuliyay oo ka dhigi doono warbixinada iyo sida iyo / ama u gudbin guddiga sida laga yaabaa in loo baahdo.

Dhammaan xirribaggubka siyaasadan waxaa lagu daaweeyn doonaan si wada qalbi ah haanka ku haboon iyo ganaaxyo la siiyaa in siyaasadaha Degmada xiriira dhaqanka iyo anshaxa ee ardayda, shaqaalaha, iyo kuwa kale.

QAYBTA D: OGAAW TALLAABOYINKA**MAAMULIDA TILMAAMAHA XUQUUQDA ARDAYGA IYO MAS'UULIYADAHA**

Fadhiga waxbarashada ee gobalka Arizona ayaa sameeyeen liis ku qoran xadgudubyada sharciga iyo liis oo ku qoran waxi laguqaadi lahaa xadgudubyadaas. TUSD ayaa u qaybisay falalka suurtagalka ah ilaa iyo shan heerar oo ku xiran tahay darnaanta xadgudubku ka. Qaabkaas, ardayda dugsi ilaa dugsi heli doonaan falalka la midka ah ee xadgudubyada la mid ah. Tixgelin weyn ee codsiga tilmaamaha ah ee xuquuqda ardayga iyo masuuliyada waa in la ogaado tallaabada ugu haboon dambiga oo lagama maarmaan tahay in la keeno oo ku saabsan dhaqanka wanaagsan ee ardayga. Waxqabadyada aan la in la tixgeliyo si gooni laakiin oo qayb ka ah hadafka guud ee abuuraya jawi loo dhan yahay iyo taageero loogu talagalay ardayda. Tusaale ahaan, goobaabin wada hadal laikugu imaanaayo iskuulka dhaxdiise waa in laiskala qeybin oona laga qarin dadka kale, laakiin waa in dadkoodha qeeb ka noqdaan geeddi-socodka joogtada ah ee habdhaqanka noqdaan. Heerka waxbarashada dugsiga hoose, da'da iyo heerka koritaanka ilmaha laga yaabaa in loo tixgeliyo in turjumidda darnaanta anshaxa ay ku soo rogeen. Shaqaalaha adeegyada Ardayga, sida la taliyayaasha, shaqaalaha bulshada, xiriiriyayaasha taageero barashada, ama cilmi nafsiga, ayaa door muhiim ah ka caawinaysay ee ardayga xalliyo wixii dhibaatooyin saamayn ku dhaqanka ardayga.

1. WIXI LA SAMEEYO, WAANA IN LA SOO WARIYAY IN XOOGA SHARCI

Marka lagu daro ficil edbin ee ilaa heer dugsi, dhaqanka dambi gaar ah waa in loo soo sheegaa hay'adaha sharci fulinta ku habboon. Maamulayaasha, kaaliyaha maamulaha dugsiga, ama Hagaajiyayaasha waxaa looga baahan yahay inay ka warbixiyaan dhacdooyinka soo socda:

Isticmaal ama hanjabaad in ay isticmaalaan hub dilaa ah ama instrumen khatar	Dilka	Tuugonimo lagu xakumay xakunka kowaad
asteeyey sidii dagaal oo keena dhaawac culus jireed	Faraxumaynta Galmada	Bogsooto ee qaab yahayna
Anshaxa Galmada leh ilmo yar oo ka yar 15 sano jir	dhac hubaysan	Qof kasta oo denbi khatar dhanka ah qaan gaarin
Haysashada, isticmaalka, iibinta, ama iibinta isku dayay daroogoyinka sharci darrada	Afduub	hanjabaad bam

Intaa waxaa dheer, iyadoo la raacayo A.R.S. § 13-3620, shaqaalaha dugsiga waxaa laga rabaa in ay si degdeg ah u so sheegaan wixii uu aaminsan yihiin ee macquulka ah ee dhaawac aan ahayn shil jireed, dayacaad, ama dembi galmada la xiriira dhanka ilmaha yar yar

2. SAMEEYO KAAS OO LAGA YAABAA IN LAGU SOO WARAMAYAA IN SHARCI FULINTA

Intaa waxaa dheer, maamulayaasha, kaaliyaha maamulaha dugsiga, ama Hagaajiyayaasha warbixin karaan si ay hay'adaha sharci fulinta dhacdooyinka Tanoo carqaladayn kale marka loo baahdo si ay u ilaaliyaan ammaanka ama doonayo magdhab. Marka ku haboon, saraakiisha dugsiga waa in ay ka faa'iidaystaan waxqabadyada lagu siiyo talobixin, iyo qaab-dhismeedka ardayga taageero iyo caawin iyaga si ay u hagaajiyaan dhaqankooda oo aan ku lug leh fulinta sharciga. Maamulaha waa in isla markiiba wargeliyaa kaaliyaha kormeeraha ama agaasimaha, iyo waaxda sinnaanta arday iyo faragelin, marka sharci fulinta waxaa loo soo xiriiro. Dhacdooyinka in laga yaabaa in lagu soo waramayaa in sharci fulinta marka loo baahdo si ay u ilaaliyaan ammaanka waxaa ka mid ah, laakiin aan ku xaddidnayn, kuwa soo socda:

Haysashada, iibinta ama qaybinta waxyabaha khatarta ah, oo ay ku jiraan khamriga ama daroogada sharci darada ah			
Banaan bax ee ardayda kuwaas oo u badan tahay in la abuuro xaalado ammaan ahayn			
Hanjabaada	Daari tank digniinta dabka beenta ah	weerar	jajabinta

3. SOCODKA SHARCIGA OO SUUBAN

Arday kasta, kuwaas oo anshaxa mutaysan laga yaabaa in hakinta ama ka eryidda ayaa la siin doonaa socodka sharciga oo suuban. Tani waa illaalin sharci ilaaliya xuquuqda ardayda iyo waalidiintooda iyo waxa loo dastuurka qaranku damaanad qaaday.

Tallaabooyinka habka ugu wacan tahay waxaa ka mid ah:

- Ogeysiis qoraal ah ama afka ardaygu ku soo oogay ka soo horjeeda ee ardayga
- Fursad inay soo bandhigaan dhinaca ardayga sheekada ee dhageysi aan rasmi ahayn ama kulanka
- Kaalmadan waxaa, loogu talagalay tixgalinta ammaanka, loogu talagalay ardayga in laga saaro dugsiga ka hor dhageysiga macluumaadka aan rasmiga ahayn kula maqalka in ay u raacaan sida ugu dhakhsaha badan.
- Ogeysiis ku filan iyo fursad dhageysi garsoor
- Waalidiinta waxaa lagu wargelin donaa qoraal oo dhan hakinta iyo in ay xaq u leeyihiin inay shir maamulaha
- Taasi haddii waalidka aan ku qanacsanayn go'aanka rasmiga oo dugsiga ee ay xaq u leeyihiin si ay u codsadaan dib-u-Hor-joogaha rasmi ah dugsiga ee deg deg ah
- Socodka sharciga oo suuban (oo ay ku jiraan Sarkaalka dhageysiga a) in hakinta iyo eryidda dacwadaha muddo-dheer
- xaq u leedahay inaad racfaan ka qaadata go'aanka edbin ah si Agaasimaha Guud Kaaliyaha, agaasimaha, maamulaha, kaaliyaha maamulaha dugsiga ama, kan loo xilsaaray (kor ka eeg, bogga 6)

4. SOCODKA SHARCIGA OO SUUBAN EE ARDAYDA LEH 504 QORSHEYAASHA AMA IEPs

Ardayda naafada ah hoos timaad Qaybta 504 ama IDEA (iyo ardayda lagu tuhunsan yahay inuu naafo ah) waxaa laga yaabaa in edbin hab la mid ah sida arday kasta oo kale oo laga joojin karaa ilaa 10 maalmood wadareed ee dugsiga sannad-dugsiyeedka. Haddii ganaax ka baxsan 10 maalmood wadareed waa la wada simanyihiin, hababka gaarka ah waa in la raaco.

Shirka go'aan ka muuqan waa in la qabtaa ka hor maalinta 11 ee hakinta

Haddii shirka go'aan muujinta soo gebogebeeyay, in anshaxa ardayga waa muujin ka timid naafonimada ardayga, ka dibna waxaa loo qaadan karaa jirin ficil edbin dheeraad ah. Kooxda 504 ama IEP isugu waa in ay sameeyaan qorshe dhaqanka habboon ardayga. Haddii shirka go'aan muujinta soo gebogebeeyay, in anshaxa ardayga aysan ka muuqan itaalardadda ardayga, Degmada wee rogi karaa ganaax ku wax kasta oo dheer-dheer ama eryitaan u xaalado la mid ah ku soo rogi lahayd haddii arday aan naafo ahaayeen dembiilaha. Degmadu waxay leedahay waajib kuma aha in ay sii wadaan in ay bixiyaan adeegyo waxbarasho oo ah arday 504 inta lagu jiro mudada oo ganaax muddo-dheer ama ka eryidda. Si kastaba ha ahaatee, degmadu waa ay sii wadaan si ay u bixiyaan adeegyada waxbarasho ee ardayda u qalanta IDEA. Fadlan tixraac xeerarka guddiga maamulka ee ku habboon JKA iyo JKAB iyo si boog gacmeedku ee waxbarashada gaarka ah ee habraaca gaar ah

Ardayga naafada ah ee IDEA laga yaabaa in loo gudbiyo goobaha waxbarashadda badiilka ee xaaladaha qaarkood oo ka mid ah isticmaalka ama haysashada mukhaadaraadka, hub, ama dhaawac halis ah. Tixraac buugga ayaa Waxbarashada Gaarka ah ee habraaca gaar ah.

Isdhaxgalka Ama Faragalinta Gudaha Iskuulka- Badiilka cayrinta waqtiga-gaaban kaas oo u ogolaanaya ardayda inay sii wadaan la helo edbinta fasalka ka macallimiinta shahaado tasmada fasalka ah oo ku saabsan dhismaha, meesha laga heli karo.

Ceyrinta Ama Ganaaxa Gudaha Iskuulka- Ka-laalitaanka waxbarashada waxaa maamula macalin aqoon sare leh. Ardaydu waxay sii wadi doonaan mahaj maadooyinka muhimka.

5. KA HAKINTA BANAANKA DUGSIGA

* Shirar lagu xalinaayo dhibaataada waa in loo qorsheeyaa waalidka, ardayga, iyo xubnaha kale ee shaqaalaha iskuulka ku haboon oo qayb ka ah sii socodka waxqabadyo taageero oo fuliyey si ay u taageeraan guusha ardayga.

Hakinta Muddada Gaaban – Maamulaha ama qof loo xilsaaray maamulaha ayaa laga yaabaa in ay ka hakiyaan ardayga dugsiga laga bilaabo hal (1) ilaa toban (10) maalmo dugsiga sabab u tahay anshax-xumo, iyada oo ku xiran darnaanta anshax. Si kastaba ha ahaatee, maamulayaasha Waa in la xaddido cawaaqib takooris si dhacdooyin kuwaas oo edeb darrada ardayga waa ay socotaa iyo bahalkan, iyo Degmada ayaa marka hore la isku dayey iyo caddeeyaa noocyada faragelinta (s) loo isticmaalo PBIS iyo / ama dhaqan soo celinta, sida ku haboon.

Shaqad La See Sameeya (Ganaax Muddo-Gaaban): Haddii ay ardaydu lagu ganaaxay hakin ee iskuulka, waxay xaq u leeyihiin in ay helaan fursad ey ku dhamaystiraan shaqada fasalkoodasi loo hubiyo in aanay ku dhicin ka danbeeya tacliin. Xeerarkii JK-R1, gobolada ka hakin muddo gaaban: “Ardayga waxaa loo oggol yahay inay helaan shaqooyinka fasalka iyo inaad baaritaan kor ku soo noqonaya dugsiga. shaqada guriga waa in diyaar looga dhigaa waalidka si ay uga qaataan xafiiska dugsiga. "Ama, markay suurogal, shaqada guriga waa in la sameeyaa si looga heli karo internetka. Maamulayaasha Dugsiga waa inay caawiyaan walidiinta iyo ardayda si qorsha ardayga ku hali karo cashiradiisa oo dhan u sameylahayeen iyo in uu ku soo caliyo cashirad marki oo soo dhameeyo iskuulka si loo siiyo dhibcihiisa. Waa in hal cashir soo sameysaa ee aad ku soo celisaa iskuulka inta aan cashirkale qaadan. Ardayga ganaaxa hakinta ee iskuulka ku jiray oona sifiican cashiradiisa u sameeyay oon wada dhameeyay waa in loo ogladaa waqi macquul ah oo ku sameeyo imtixaanadi oo gafay oo dhan. Inta lagu jiro xiliga hakinta ardayga laga hakiyay iskuulka waa in meel ka fog iskuulada TUSD oo dhan jogaa. Haddii ay lagama maarmaan tahay in uu ardaygu yimaado iskuulka, ardaygu waa inuu qabanqaabooyin la sameeysto maamulaha ama qof loo xilsaaray maamulaha.

HAKINTA-DHEER – Saraakiisha Maqalka waxaa loo isticmaalaa si ay u baaraan xaqiiqooyinka iyo dhigi Cayimaada ku saabsan talo ganaax muddo-dheer ama ka eryidda. Sarkaalka Dhageysiga ayaa awoodo in uu ganaax hakin ah ganaaxo arday ilaa 180 maalmood. Hakinta muddada dheer ee ka badan 30 maalmood waa in aan lagu soo rogi marka laga reebo Xadgudubyada Heerka 5naad. Saraakiisha Maqalka laga yaabaa in ay tallaabo ka qaaddo oo kaliya ka dib markii maamulka goobta ayaa daalan xeelado kale oo edbin ah (eeg waxqabadyada ku hoos qoran tallaabo Heerka 1 tusaale xeelado ku haboon), ama marka ay ugu yaraan loo arkaa kuwa xal kale oo iyaga la diiday sida aan habboonayn in xaalad siin. Ardayda ganaax ka badan 20 maalmood laga yaabaa in fursad helo in uu isku qoraan "xirfadaha nolosha" beddelashada ku ah barnaamijka oo ganaax. "Xirfadaha nolosha" beddelashada ee barnaamijka ganaax ku bixisaa goob duwan oo loogu talagalay ardayda inay sii wadaan in ay helaan waxbarasho inta lagu jiro muddada hakinta.

Meelaynta Waxbarashada Kaduwan- Badiilka ah in ganaax muddo dheer ah kaas oo u ogolaanaya ardayda inay sii wadaan la helo edbinta fasalka ka macallimiinta shahaado tasmada ee dhismaha kale ee iskuulka.

Shaqad La See Sameeya (Hakinta-Dheer): Haddii ay ardaydu lagu ganaaxay hakin, waxay xaq u leeyihiin in ay fursad u dhamaystirto shaqo koorso si loo hubiyo in aanay tacliinta dib uga dhicin. Maamulayaasha Dugsiga waa in ee caawiyaan waalidiinta iyo ardayda ayagoo wada wadaagaya masuuliyada si loo qabanqaabiyo in ey helaan shaqooyinka fasalka sida iyo shaqada guriga eyna soo dhameestiraan iyagoo buuxana ku soo celiyaan iskuulka si loogu saxo dhibcihiisana loo siiyo. Waa in hal cashir soo sameysaa ee aad ku soo celisaa iskuulka inta aan cashirkale qaad. Ama, hadii ey suurogal naqato, shaqada guriga waa in loo sameeyaa si looga heli karo internetka. Ardayga ganaaxa hakinta ee iskuulka ku jiray oona sifiican cashiradiisa u sameeyay oon wada dhameeyay waa in loo ogladaa waqi macquul ah oo ku sameeyo imtixaanadi oo gafay oo dhan. Shaqada guriga waxaa laga heli donaa macalinka ardayga inta ka dhiman xilliga-sixida. Si kastaba ha ahaatee, sababtoo ah dhibaato ardayga haysato xaga shaqada fasalka iyada oona awoodin in uu sameeyo asigoo isticmaalaya shaqada guriga oo keliya, iyada oo aan qayb tilmaamidda, ka dib dhammaadka muddada shahaado oo ah, ardayda waxay heli doonaan taageero tacliimeed marayo barnaamijka TUSD oo ah sida aqoon dirsad. Inta lagu jiro xiliga hakinta ardayga laga hakiyay iskuulka waa in meel ka fog iskuulada TUSD oo dhan jogaa. Haddii ay lagama maarmaan tahay in uu ardaygu yimaado iskuulka, ardaygu waa inuu qabanqaabooyin la sameeysto maamulaha ama qof loo xilsaaray maamulaha.

6. QANDARAASYADA ULEEDAHAY (XEERARKII JK-R4)

Maamule waa heshiis ah hakinaa bixiyaa haddii aanay jirin xaalado gaar ah oo ka dhigi lahayd si aan haboonayn. Qandaraas ah hakinaa, maamule aan si deg deg ah ku soo rogi doonin tallaabo edbinta u ku aadiyay haddii (1) ardayga uu qirtay in ay galeen qaladkaa, (2) ama mas 'uulka ardayga iyo waalidka sharciga ah ku heshiisanyihiin in aad shuruudo gaar ah, iyo (3) ardayga iyo waalidka ama koriyaha sharciga saxiixin heshiiska, la yiraahdo heshiis ah uleedahay. Ereyga qandaraaska uleedahay oo ka badnayn muddo dheer cayrinta ugu badnaan loogu talagalay heerka uu dembigu. Haddii arday ku xadgudbo heshiiska uu ama uleedahay iyada dembi ganaax hakinta, ardaygu waa inuu u adeego muddada ka hartay dembigu bilowga ganaax dambiga dheeraad ah. Labadan hakinta waxaa lagu grade u adeegaaya. (Maalinta ugu dambeeya ee ganaaxa hakinta ee ugu horeeyay waxa kale ee noqon doonotaa maalinta ugu horreeysa ganaax dheeraad ah).

7. RAFCAANKA

Ardayda iyo waalidiinta ama masuuliyiinta waxey xaq u leeyihiin iney racfaan ka qoraan muddo-gaaban iyo mudda-dheer eek u saabsan go'aamada ka hakin iskuulka; Si kastaba ha ahaatee, waxaa jira uusan rafcaan ku salaysan go'aanada gudiga fulinta ee ugu dambeeya ee ku saabsan rafcaannada oo ganaax muddo-dheer ama go'aamada laga eryo. (Eeg Siyaasadda JK Iyo Xeerarka La Socda).

8. ERYIDDA

Cayrinta waxey tala noqan dontaa marka ee heerka 5 xadgudubyada. Eryidda waxaa lagu qeexi karaa kabixid joogta ah ee mudnaan gaar ah ee dhigata dugsiga TUSD lakin haddii gudiga maamulka sii siyaan mudnaanta. Maamulaha ayaa laga yaabaa ama, xaaladaha qaarkood, waa in uu codsadaa in Agaasimaha Guud kugula taliyo gudiga maamulka eryidda ardayga. Tani waa talaabada ugu daran edbinta ee la heli karo. Iyadoo qayb ka ah go'aankeeda ku eryeen, guddiga maamulaka ayaa u ogolaan kara in ardayga codsado isi sii qorid, iyada oo xafiiska kormeeraha kaaliye ka dib markii wakhti kasta oo ah waqtiga waxaa laga yaabaa dhigay. Guddiga maamulka, ama qof loo xilsaaray, Laga yaabo iney asaasaan xaalada dheeraad ah ee isi sii rorida nidaamka kumeel gaar leh taas oo ardaygu waa inuu u hoggaansamaan ka hor ay gelitaanka nidaamka waxbarasho. Mudadan ee Hakinta, ardayga waa in uu joogaa meel ka fog dhammaan dugsiyada midaysan ee Dagmada iyo Tucson iyo hawlaheeda. Haddii ay lagama maarmaan tahay in uu ardaygu yimaado iskuulka, ardaygu waa inuu qabanqaabooyin la sameeysto maamulaha ama qof loo xilsaaray maamulaha
Ardayda naafada ah xaq u IDEA sii wadi doonaa in lagu siiyo adeegyada waxbarashada, in kasta oo goob kaduwan.

9. CODSIGA MAAMULAHA EE TANAASULAADA FALALKA KHASAB KA AH

Xadgudubyada u baahan in heerka tallaabo 4 ama 5 cawaaqib, maamulaha Naado si uu u doondoono dhaafida qayb ama dhammaan tallaabada khasab ah edbin ah iyada oo loo marayo Kormeeraha ku habboon Kaaliyaha. Maamulaha raadsan karo kacafis iyo, haddii la siiyo, xisbiyada toos ah ugu lug waa in la wargeliyo oo ka mid ah sababaha dhaafida la siiyey.

Kadhaafistu laga yaabaa in aan lagu dalbadaa markuu ficilka soo qoray edbinta ee ku lug leedahay hantida hubka ama ku cabsiiyey ee xarun waxbarasho. Sharciga gobolka xaaladan oo kale, kaliya wuxu guddoonshay in ay go'aan ku gaadhi kartaa, on kiis salaysan kiis, in si rogi ka yar ganaax khasab ah.

DHAQANKA SOO CELINTA

Dhaqan soo celinta waa qaab ay u siiyaan kuwa ay saameeyeen colaada qalabka iyo mabaadi'da loo baahan yahay si loo xaliyo dhibaatooyin iyo in la dhiso xiriir. Dhaqan soo celinta diiradda ku dul qas ka dareenka iyo bulshada abuuray colaad iyo siisaa hab lagu haysta ardayda xisaabtamo tallaabooyinkooda halka dhiso jawi dugsi oo taageero.

Dugsiyada, dhaqan soo celinta waxay bixisaa habka lagula tacaamulo u ah dhisidda bulshada ee daryeelka ku salaysan wada shaqaynta, is faham, iyo ixtiraam ururk. Hawlgalkani waxa uu ka haya ardayda in lagu xakumo wix qalad ee galaan, ila waqtigaana, dhismaha jawi dugsi oo daryeel leh socota. fiiro waa la siiyaa dhibanaha iyo xumuunloow,, haddii ay yihiin arday ama shaqaale. Dhaqannada soo celinta waxey u ogolaanaysaa Daalimiina fursad u safrayey bulshada dugsiiga ka dib markii ay dhigay suubiya. Eeg hoose Ku sharaxan xaaladaha dhaqan celinta in loo isticmaali karo goob goob.

Dhammaan goobaha yeelan doonaan ama wadaagi isuduwaha ah kuwa dhaqanka wanaagsan soo celiya. (“RPPSC”). Isku-duwaha ka caawiya waxbarashada dugsiiga ee loo qorsheyn ayaa laga yaabaa in ay u adeegaan sida RPPSC ee goobta. RPPSCs ayaa ka masuul ah inay caawiso awood waxbaridda iyo shaqaalaha in ay noqon doonaan: (a) ku ool gala hadlo xeerarka dugsiiga; (b) xoojin anshaxa ardayga ku habboon; iyo (c) isticmaasho maamulka wax dhiska fasalka, dabecad-wanaagsan iyo taageerooyinka, iyo xaaladaha dhaqamada soo celiya

Falalka dhaqan soo celinta waxey u dhexeeyaa waxaan rasmi ahayn ilaa iyo wax rasmi ah. Dugsiyada, falalka waxa ka mid ah.

- Goobaabin ama cilmaaniyiin oo yar-yar: Dad tiro yar oo u kulmay in si kooban wax loo qabto iyo xalliyo dhibaato; Taas oo ay wadaan shaqaala yaasha iskuulka kuwaas oo ka mid ah macalimiinta, la taliyayaasha, maamulayaasha, iyo / ama kuwa waxbarashada ku taageertaa xiriiriyayaasha ey fududeeyen.
- Koox ama fasalka wareegyada: koox weyn wee ku kulmi kartaa fadhi weyn ama goobaabin fasalka si ay uga hadlaan arrimaha, ka jawaab su'aalaha, xalliyaan dhibaatooyinka, ama bixiyaan jawaab-celin; Taas oo ay wadaan shaqaala yaasha iskuulka kuwaas oo ka mid ah macalimiinta, maamulayaasha, iyo / ama waxbarashada ku taageertaa xiriiriyayaasha.
- Shirarka soo celiyo rasmiga: Waxaa wax looga qabtaa dhibaatooyinka halista ah ee dhaqanka. Shirarkani waxaa laga yaabaa in Daalimiina ku lug leeyihiin, dhibbanayaasha, waalidiinta, iyo maamulka dugsiiga. Kaliya kuwa u tababaran ee shirarka rasmi ah loo fududeeyo karaa shirka rasmi ah.
- Maxkamadaha dadka d'ad yar: Waxey yihiin maxkamadaha xaliya dhibaatooyinka oona bixiyaan ficil duwan oo loogu talagalay ardayda kuwaas oo dembi, fududeeyey facooda.

TAAGEERADA FIICAN EEK A HORTAGA DABCIGA (PBIS)

Dabeecad wanaagga iyo tageerayaasha ("PBIS") waa, dhiiranaanta, qaab ku saleysan caddeyn xogta la eryay oo ay ku jiraan tiro balaadhan oo ah waxqabadyada, loogu talagalay in looga hortago hab dhaqanka dhibaato halka bulsho ku barayay dabeecado ku haboon. Ahmiyada PBIS abuuraya iyo joogtaynta jawi dugsi oo ardayda oo dhan kuwaas oo dhaqanka ku haboon waxaa taageera iyo dhibaato ama dhaqan carqaladayn oo la raacayo xadadka. Dhaqanka Tani waxaa abuura.

- Qeexitaanka iyo wax baraya rajo habdhaqanka
- Korjoogteynta iyo in la qiro dhaqanka habboon
- Bixinta cawaaqib saxayo oo ku habboon qaladaad ah habdhaqanka
- Bixinta adeeyo ku haboon ardayda u baahan habdhaqankooda dheeraad ah
- Isticmaalka nidaamka maamulka ku salaysan koox si uu u maareeyo barnaamijka PBIS ah
- Adigoo adeegsanaya xogta xawilaad xalinta dhibaataada

In taageero ka hortaga dabciga wanaagsan nidaam (PBIS), ardayda, kuwaas oo aadan ka jawaabin dugsiga taageerada ballaaran ama fasalka ku jira oo meel loogu tala galay ardayda oo dhan, waxaa lagu qiimeeyaa waxa laga yaabaa in la go'aamiyo shaqo ee edeb maraya qiimeynta dabeecadda aassaasiga (FBA) iyo faragelinta laga yaabaa in la isku aadiyo sida xaalad. Faragalinta ayaa la muujiyey inuu guul heerarka da'da iyo fasalka ka mid ah:-dayashada suuban, kooxaha xirfadaha bulshada, la socodka maalinlaha ah ee dabeecadaha dhibaataada soo xulay. Muggeed oo xaalado, marka taageerooyinka koox, kuwaas oo aanay ku filnayn, waxqabadyada heer sare ah shaqsiyeed ku lug leh nidaam kala duwan oo ku salaysan xogta la hirgelin karo. Haddii xaaladaha ka koobnaan dhibane ama dhibanayaasha kala duwan, hab-dhaqannada soo celiyo waa kaabaha. Eeg "heerka 1" ee bogga 24 si aad u aragto waxqabadyada.

QEEYBTA F: MACNEEYNTA AMA QEEXIDA

Shuruudaha la soo xulay in si kale laga yaabaa in fasiraadaha kala duwan oo hoos lagu qeexay.

Waxaa laga yaabaa in: goaanka ku dhaqaaqida ama aan ku dhaqaaqin , sida loo kala soocay " Waa inay," taas oo u baahan tallaabo gaar ah.

Miyaan: muujiyey amarka ama tallaabo loo baahan yahay.

Socda Joogta Ah Iyo Sii Kordhaya: “Socodka Joogtada Ah” waxaa loola jeedaa ardayga sii wadaan in ay ku xadgudbaan GSRR, xitaa ka dib markii iskuulka oo isku dayay iyo diiwaan waxqabadyo. “Sii Kordhaya” waxaa loola jeedaa marki maamulaha oo xaqiijin karo in dabeecadaha ama dhaqanka ardayga sii xumaanaayo.

Tusaale (Socda): Ardayga x hadal dhirfinaya dagaal u dhexeeya laba ardayda kale ay halqabsan doonaan ardayda. helo talaabo heerka i a, helo faragelinta, ka dibna dhirfinaya dagaal kale.

Tusaale (Kordhaya): Ardayga X dhirfinaya hadal dagaalka labaad, iyadoo la isticmaalayo luuqada bilowda sida halqabsan laakiin dareyso in habaar iyo weerar shakhsi

Dhaawac Jirka: Dhantaalan xaalad jireed oo aan u baahnayn daryeel caafimaad oo dibadda ah.

Taxadir la'aan: Maqnaato digniin ku habboon; si taxadar la'aan ah cawaaqib. Ardayga u geysto falalka dhibaato naftiisa iyo / ama ardayda kale.

Soo Noqnoqda: Ayuu yiri, samayn, ama ka dhaca mar kale iyo mar kale (ugu yaraan laba jeer).

Dhaawaca Jirka Ee Halista Ah: Dhantaalan ah xaalada jidhka ee ka dhexgalka kartida ardayga in ay helaan waxbarasho, iyo waa nooca dhaawaca in si macquul ah u baahan tahay daryeel caafimaad oo dibadda ah.

Ee Joogtada Ah: Sii mudo dheer ama aan la dhexgelin, sii dheerayn.

QEEYBTA G: HEERARKA TALLAABO

Markii la tixgelinayo falalka, degmada ku dadaaleysaa in ay hirgeliyaan dhaqanka dib u soo celinta iyo inay dhawraan ardayda fasalka mar kasta oo ay suuragal tahay. Tallaabooyinka edbinta waa in ay ahaadaan kuwa aan takoorid leheen, cadaalad ah, da'da ku habboon, iyo u dhigma darnaanta edeb darrada ardayga.

Maamulayaasha laga yaabo iney adeesadaan digtoonaa oo macquul ah in ay go'aan ka gefka dhacay.

Jadwalka hoose ku xusan falalka liiska in laga qaadi karaa maamulka iskuulka oo ay sabab u tahay xadgudub. Heerka tallaabada tilmaamaysaa tallaabo ugu badan ee xadgudubyada loo xilsaaray in ay heerkaas. Falalka kala duwan waxaa laga yaabaa in la mariyo xadgudub hal. **Tallaabooyinka ku qoran xarfaha waaweyn yihiin ugu yaraan iyo tallaabo khasab heerka in uu ku xad gudbay. Maxaa yeelay, dhammaan xadgudubyada, notiufication waalidka iyo shirka ardayga waa khasab.**

HEERKA 1	<ul style="list-style-type: none"> o Wargalinta Waalidka iyo Codsiga Shirka Shirka Ardayga o Goobaabin soo celiyo o Shirka celiyo o La wareegida ee kontroban o Raali galin afka ah arday o Raali gelin qoraal ardayga o Digniin o Gudbiyo hay'adda ka baxsan 	<ul style="list-style-type: none"> o Xabsi (dugsiga ka hor iyo ka dib; xiliga khadada) o Isku faca dhexdhexaadin o Mudnaanta ganaax o Magdhabaa o Sabtida dugsiga o Maxkamada dhalinyarada o Qiimeynta dabecadda aassaasiga o Aakidhka barashada dhaqanka o Waqti bixid (oo aan ka badnayn 30 daqiiqo) o Qoraal milicsi o La-taliyaha dugsiga kulan o Adeega bulshada (ma shaqeeyaan si faahfaahsan) 	<ul style="list-style-type: none"> o Jeeddid, si fasalka kala duwan o Heshiis dhaqanka o Koox ka hortaga dabciga o Qiimaynta hanjabaad o Qorshaha ka hortaga dabciga o La socodka dhibaataada soo xulay o Dabeecadaha o Tallaabo kale (oo waafaqsan o Isqabin, heerka 1 waxqabadyada iyo ansixiyey rppsc ah). <p>falalka qaar waxaa laga yaabaa inaysan heli karaa dhammaan goobaha.</p>
HEERKA 2	<p>Tallaabo kasta oo ka soo heerki hore (s) waxaa laga yaabaa in sidoo kale lagu soo rogay.</p> <ul style="list-style-type: none"> o shirka soo celiyo iyo / ama fadhiga soo celiyo o Kooxaha Bulshada Ee Xirfadaha Iyo / Ama Ku Dayashada Fiican o In Hakinta Dugsiga (1-3 maalmood) laakiin oo kaliya halkaas oo edeb darrada ardayga ka socda iyo sii kordhaya, iyo kaliya ka dib markii goobta ayaa hore isku dayey iyo diiwaan noocyada dhexgalka (s) loo isticmaalo dhaqanka dib u soo celinta ee PBIS. 		
HEERKA 3	<p>Tallaabo kasta oo ka soo heerki hore (s) waxaa laga yaabaa in sidoo kale lagu soo rogay.</p> <ul style="list-style-type: none"> o muddada gaaban ee ay tallaabo dugsiga iyo / ama uleedahay o shirka soo celiyo iyo / ama fadhiga soo celiyo o Ganaaxa ka Hakinta Gudaha Iskuulka - Muddo-Gaaban (1-10 Maalmood) laakiin oo kaliya halkaas oo edeb darrada ardayga ka socda iyo sii kordhaya, iyo kaliya ka dib markii goobta ayaa hore isku dayey iyo diiwaan noocyada dhexgalka (s) loo isticmaalo dhaqanka dib u soo celinta ee PBIS. 		
HEERKA 4	<p>Tallaabo kasta oo ka soo heerki hore (s) waxaa laga yaabaa in sidoo kale lagu soo rogay.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Ganaaxa ka hakinta banaanka iskuulka iyo / ama uleedahay - muddo-dheer (11-30 maalmood) o shirka soo celiyo iyo / ama fadhiga soo celiyo (kor dib u soo gelida dugsiga) 		
HEERKA 5	<p>Tallaabo kasta oo ka soo heerki hore (s) waxaa laga yaabaa in sidoo kale lagu soo rogay.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Ganaaxa ka hakinta banaanka iskuulka iyo / ama uleedahay - muddo-dheer (11-30 maalmood). o shirka soo celiyo iyo / ama fadhiga soo celiyo (kor dib u soo gelida dugsiga) o Ceyrin 		

IMPORTANT INFORMATION

1. Shirarka waalidka oo dhan oo lagu sameyn doono hab mudaysan. Waalidiinta taleefonka aye uga qeyb qaadan karaan shik ama hab kale oo la heli karo ee isgaarsiinta. Ardayda lama edbin doono si dheeraad ah, sababtoo ah waalidka ka ma qayb gali karo shirka.
2. Ardayga ikhtiyaarkiisa u caawiya ama hogaamiyo arday kale in ay xadgudub ku sameeyaan tilmaamahan waxaa lagula xisaabtami donaa si siman xadgudubka ee geysteen.
3. Xadgudubyada laysku daya waxoo u baahanyahay Waxqabadyada. Maamulayaasha ayaa go'aamin doonaan talaabada ugu haboon in lagu qaado kuwa xadgudubka isku dayay. Ficilka guud ahaan woxoo noqon doonaa heer ka yar xadgudubka dhabta ah.
4. Maamulayaasha wey codsan karaan ficil in uu yahay mid heer ka sareeya ah kan qoran, laakiin kaliya hadii oo kahelo qoraal ansixinta agaasimaha guud ama agaasimaha dugsiyada hoose ama dhexe. Kaaliyaha kormeeraha ama agaasimaha ma saamixi doono nooca keliya oo ka mid ah dhaqamada xun in ey ka gudbaan hal heer, iyadoo aan loo eegin inta jeer ee dhacdo. Waaxda sinnaanta arday oo dib u eegi doonaa hadii macalimiinta iyo / ama shaqaalaha maamulka isku dayeen in ay si waxtar leh loo fuliyo waxqabadyo si wax looga qabto wixii arrimo ah oo sababaya ama dhib aan la xalin.
5. Laba heerka 2 xadgudubyada ("qalabka isgaarsiinta" iyo "farsamada kale") laga yaabaa in lagu salaanaa xadgudub heerka 3 laakiin ma keeni karto in ka mid ah ganaax dugsiga. Hal heerka 3 xadgudub ("isticmaalka aan habboonayn ee farsamada, kombiyuutarka") laga yaabaa in lagu salaanaa a heerka 4 xadgudub laakiin ma keeni karto ganaax muddo dheer ah.
6. Hakinta, maamulayaasha waa in ay la xiriiraan kaaliyaha kormeeraha ama agaasimaha. Waaxda sinnaanta arday iyo faragelinta dib aye u eegi doonaan dhamaan hakinta.
7. Marka go'aan laga gaarayo heerka ku haboon ee in wax talaabo lagu qaado, maamulayaasha waa iney tixgeliyaan dalab arday ee is difaaca, difaaca dadka kale ama difaaca hantida.
8. Marka go'aan laga gaarayo heerka ku haboon ee in wax talaabo lagu qaado, Maamulayaasha heerka dugsiga hoose (Pre-K-5aad) waxaa laga yaabaa in ay tixgeliyaan dhammaan xirribaggubka, marka laga reebo haysashada hubka fudud ama dhacdooyinka kasta oo hanjabaad ah ee xarun waxbarasho, mid ka mid heer ka hooseeya xad-gudub dhabta ah.
9. Maamulayaasha laga yaabaa in aanan ka laaban Diiwaangelinta Furan ee ardayga ama xaaladda magnet inta lagu jiro sanad dugsiiyeedka awgeeda xadgudub anshaxa ah.
10. Ardayda ma la sii doona ganaax ku kasta oo xadgudubyada imaanshaha iskuulka.
11. Saraakiisha sharci fulinta, oo ay ku jiraan saraakiil dugsiga khayraadka, saraakiisha ammaanka dugsiga, iyo fulinta kale sharciga iyo shaqaalaha amaanka waa mid aan ku lug lahaa anshaxa ardayga heerka hoose. Dembiyo heer hooseeyo oo ah heerarka 1, 2 iyo 3. Tani gudaheedana sinaba uma ay mamnuucaya xiriiraya Ammaanka Dugsiga inta lagu jiro ama si degdeg ah dib dhacdo si ay u ilaaliyaan arday, shaqaale, ama ammaanka booqde. Maamulaha waa in isla markiiba wargeliyaa kaaliyaha kormeeraha ama agaasimaha iyo waaxda sinnaanta arday iyo faragelinta marka sharci fulinta lala xiriiro. Askarka waxaa lala xiriiri karaa hadii xaalad kharribaad ah dhacdo, Halkaas oo ay degmadu raadinayso magdhabaad dhaawac hantida iskuulkla. "Ka qayb qaadashada" Ammaanka dugsiga oo ka dhigan tahay in shaqaalaha amniga dugsiga ma ka qayb qaadan doonaan go'aanka anshaxa (s) oo dhacaan ka dib dhacdo. Tani gudaheedana sinaba uma ay mamnuucayaa ku lug lahaanta ammaanka dugsiga lagu jiro ama isla markiiba ka dib dhacdo, si loo ilaaliyo ardayga, shaqaalaha, ama ammaanka booqde.

QEEYBTA H: Xadgudubyada**WAAXDA WAXBARASHADA ARIZONA AYAA LOO AQOONSADEEN XADGUDUBYADA SOCDA:**

GARDARADA	
<i>Ku xadgudubka</i>	<i>Heerka Tallaabo</i>
Iskudirka Afka ah ama aan aheyn Isticmaalka luqada ama muujin dhiira galin laga yaabaa in qof kale ama dad kale si ay ula dagaallamaan.	1
Tuurnimo Ulakaca ahayni, dhaqanka si taxadar la'aan khatar gelin kara nabadgelyada ama khatarta caafimaadka ee naftaada ama dadka kale.	1
ficil yar oo gardaraale ah Ardayga ula kac ah, oo aan halis aheyn laakiin waxyaabaha uu kudhaqaaqaayo aan habboonayn kuwaas oo ah xiriir jidh ahaaneed sida, laakiin aan ku xaddidnayn: dhufasho, farta ka, jiidaya, riixid, kufin, kursi oo ardayga ka soo hoos bixiyo asiga oo fadhiisanaayo, ama dabecado kale in ay muujiyaan heerka u hooseeya dhaqanka colaadeed.	2
GARDARADA KALE Waxaa ku jira falal kale oo aan si gaar ah gardarada ku qoran qaybta gardarada ah ay ku jiraan, laakiin aan ku xaddidnayn., ula kac ah, oo khatar ah iyo tan aan habooneyn ficil jirka la xariiro oo ay ku jiraan, laakiin aan ku xaddidnayn, tusaale ahaan wax ku hoos qoran "ku xad gudubka xeerarka ciyaalka yaryar" in ee u keeni karto dhaawac weeyn oo halis ah xaga jirka.	3
Anshaxa Aan Hagaagsanayn Ka qeyb galka mid ka mid ah falalka soo socda ee ay jirto caddayn cad oo la hubo in ardayga dhib ama rabsho geystay, ama uu ogaan in isaga ama iyadu dhibtay, nabadda ama xasilloon ee dugsiga, xaafadda, qoyska ama qofka: 1. Raadsada rabshad ama si dhab ah carqaladayn dabecad. 2. Wuxuu adeegsadaa af-xadgudub ama muujin jireed qof kasta oo uu joogo hab tahay in ay kudduulimaadkii degdeg ah jireed ee qofka sida. 3. Ka dhigayaa wax kasta oo colaadda sokeeye ee caadi, Ruxuu ama bandhig ula kac ah si looga hortago in macaamil ganacsi ee ganacsiga ee Sharci kulan, kulan ama isdaba socdo. 4. Diido inuu raaco amarka sharciga in kala diraan si ay u ilaaliyaan ammaanka guud. 5. Diiwaan ama qaybinta dagaallan wixii baahinta bulshada.	3
Khatarta Ardayda taxadir la'aan u geliyey naftiisa ama qof kale oo halis ugu muuqata dhimasho ama dhaawac halis ah iyada oo loo marayo falalka sida, laakiin aan ku xaddidnayn: tuuro dhagax weyn, ama ku wada skateboard gudaha iskuulka, ETC	3
Dagaal Ka qaybgalka labada dhinac ee nooc kasta oo isku dhaca ama gardarada.	3
Weerar Qofka geysta gardaro: (1) si ula kac ah, iyagoo og ama si taxadir wax dhaawac jirka ah qof kale; ama (2) si ula kac ah u geliya qof kale in fahmida macquul ah dhaawac jidh; ama (3) og taabato qof kale doonaysa in ay dhaawacdo, cay ama ka cadhaysiiyaan qof oo kale. (eeg a.r.s. § 13-1203)	4
Asteeyey Sidii Dagaal Qofka uu galo shiday weerar haddii qofka geysta gardaro sida kor ku qeexay mid ka mid ah xaaladahan soo socda: ☒ <ol style="list-style-type: none"> Hadii sababaha dhaawac halis jireed si kale. Hadii adeegsadaa hub dilaa ah ama qalab khatar ah. Haddii qofka geysta gardaro ka dib markii galaan guriga gaarka ah ee kale iyada oo ujeedadu tahay in ay sameeyaan weerar. Haddii qofku yahay siddeed iyo toban jir ama ka weyn oo uu weerar dulmi ah u geysto ilmaha da'da shan iyo toban sannadood ama ka yar. Haddii qofka geysta gardaro ka og ama sabab ah in la ogaado in dhibbanuhu uu sarkaalka nabad ah, ama qof u yeedhay oo uu sarkaalka halka ku hawlan fulinta wax waajibaadka rasmiga ah: Haddii qofka geysta gardaro uu ogyahay ama sabab haysto inuu ogyahay qofka uu dhibka u geystay inuu yahay macalin ama qof kale oo u shaqeeya dugsiga kasta iyo macallin ama shaqaale kale waa ku dul salaysan dugsiga ama dhulka ku xiga si ay dugsiga ama waa in qayb ka mid ah a dhismaha ama gaariga loo isticmaalo ujeedooyin dugsiga, ama macallinka ama dugsiga wax kalkaalisada booqasho guri gaar ah ee koorsada macallinka ama waajibaadka xirfadle kalkaaliye caafimaad, ama macallin kasta oo ku hawlan wax hawlaha fasalka idman oo abaabulan qabtay ahayn dhulka dugsiga. Hadii qofka geysto gardarada uu u geysto qof xerxeran ama aan awood oo isku difaaco laheen. 	5 Warbixinta Ah Qasab Si Sharci Fulinta

XADGUDUBYADA KALE EE NIDAAMYADA DUGSIGA	
<i>Ku Xadgudubka</i>	<i>Heerka Tallaabo</i>
<p>Xadgudub Xeerka Dharka</p> <p>Ardayga xerto dhar aan ku haboonen gudaha tilmaamaha xeerka dharka sheegay ee dugsiga ama sharciga degmada.</p>	1
<p>Xadgudubka Meesha Gawaarida La Dhigto</p> <p>Ardayga soo bandhiga dabecadaha aan habooneyn ee ku lug lahaa baabuurta oo ay ku jiraan, laakiin aan ku xaddidnayn, wadidda ammaan ahayn in la dhigto, meelaha baabuurta la dhigto meelaha aan la ogalayn, meelaha baabuurta la dhigto ee surimmada dab ama dadka naafada ah meel ama degaanka, meelaha baabuurta la dhigto ee laba ama meelaha baabuurta la dhigto badan oo ka mid ah gaari, xad-dhaaf ah audio ama codka radio, xanibeen soo galo guriga ama helitaanka, iyo / ama qashin</p>	1
<p>Bandhig Dadweynaha Jecyl</p> <p>bandhigyada aan habboonayn ee Jacaylka (ie dhunkashada)</p>	1
<p>Xadgudub Kale Ee Nidaamyada Dugsiga Iyo Xeerarka</p> <p>Xadgudubyada kale ee qoraal ah ee dugsiga, ama degmada oo idil, sharciga ama xeer.</p>	1
<p>Luqadda (Afka Ah Ama Aan Aheyn), Ku Habboonayn</p> <p>Ardayga gudbiya farriimo hadal ah ama aan aheyn oo ka mid ah dhaarta, cayda, ama isticmaalka erayada ama baaqa si aan habboonayn.</p>	2
<p>Kontroban</p> <p>Qalabka sharciga dugsiga sheegay inee yihiin mamnuuc, sababtoo ah waxay laga yabaa iney carqaladeeyaan jawiga waxbarasho.</p>	2
<p>Qarxi Kara</p> <p>Ardayga waxuu haystaa mukhaadaraadka ama shay aboodi karo dhibaato jidhka u geysto ama waxyeello milkiyad. (e.g. kulan, kabriidka iwm)</p>	2
<p>Carqaladeyn</p> <p>Ardayga ee dhaqanka joogto ah ku keeni karo kala go 'an la taaban karo fasalka ama hawlaha ay ka mid yihiin, laakiin aan ku xaddidnayn, hadal cod weyn, kugu qeyliyaa, ama qaylo; sanqadh leh qalabka; tuurida; ama dabecad oo ardayga ku fadhin Karin kursigiisa.</p>	2
<p>Khamaarka</p> <p>Si aad u ciyaaraan ciyaaraha ee fursad lacag ama si duuduubo lacag.</p>	2
<p>Diidmo Cad Ama Edeb-Darro Ama Ixtiraam Ku Socota Maamulka Iyo U Hoggaansanaanta Aan Ahayn</p> <p>Ardayga ee sameeya dhaqanka soo noqnoqda oo ay ku jiraan, laakiin aan ku xaddidnayn, diidmada in uu raaco tilmaamaha ama, dib u hadlaya.</p>	2
<p>Koox Diidmo Kala Raacsanaanta Ama Urur Sharci Darrada Ah</p> <p>Ururada bulshada lidka ku ah, Ururada qarsoodiga ah, kooxaha burcada jidadka, iyo xaynta oo kale ah oo ay shakhsiyad in aan la xayirayo ee gudiga fulinta iyo kaas oo la ogaado inay khalkhal waxbaridda iyo waxbarashada. Tan waxaa ku jira xidhashada dhar calaamad, samaynta dhaqdhaqaaqinta, qoraal iyo calaamadaynta hantida, ama dadka babidiis oo muuqaalka shakhsi si ay summad xubinnimada urur leh taariikh, ama go'an in aan noqon, curyaaminta ah in ay waxbaridda iyo waxbarashada.</p>	3

KHAMRIGA, SIGAARKA IYO XADGUDUBYADA DAROOGOYINKA KALE		
<i>Qeexid</i>		
KU XADGUDUB DAROOGADA: Isticmaalka sharci darrada ah, beerashada, soo saaridda, qaybinta, gadida, gadashada, haysashada, gaadiid ama soo dejinta wax kayto ey gacan ku leeyihiin ee daroogada ama wax muqaadaraad ama qalabka iyo aaladaha loo isticmaalo diyaarinta ama mukhaadaraad ama narcotics. Ka mid ah in ka yar saameysay daroogo dugsiga, dhacdooyinka dugsiga maalgaliyo-iyo gaadiidka dugsiga maalgaliyo-.Waxaa ka mid ah daawooyinka farmashiyaha lagu gado oo aan u bahneyn qoraal dhakhtar haddii lagu xadgudbo ee ardayga.		
Haysashada: jimicsi oo og taliskiisa ama gacanta ugu item ah.		Isticmaal: falka isticmaalka. ama ku sarkhaansan
Gadiid: gudbin ama beddelan qalab qof kale wax kasta oo qiime ama faa'iido, joogo ama laga filayo.		
Qevbsada: Loo suurtogeliyo in qof kale isticmaalo ama ku raaxaysto wax ka mid ah, hanti qof kale leeyahay.		
<i>Ku Xadgudubka</i>		<i>Heerka Tallaabo</i>
Daawoyinka u bahneyn qoraal dhakhtar, Isticmaalka aan haboonayn Daawooyinka aan loo soogadan Karin si toos hadii aan lahayn warqad dhakhtar daryeelka caafimaadka ka socota. Isticmaalka aan haboonayn waxaa ka mid ah isticmaalka kasta oo kale oo aan ahayn in ku tilmaaman baakada ama ku gu la taliyey daryeel caafimaad oo xirfadle.		
	Haysashada	2
	Isticmaalka	2
	Gadida	3
	Qabsashada	3
Qalabka Neef-Qaadashada Dhuuqo waxaa ka mid ah daawooyin, suuxinta, ama xarumaha kale ee ku sugan uumiga ama buufin, neef-qaadashada kama mid aha e-sigaarka ama ulaha faahinta, ama waxyaabaha sida calamado, xabagta, iwm		
	Haysashada	4
	Isticmaalka	4
	Gadida	5
	Qabsashada	5
Daroogada La Aqoon (haddii daroogada la aqoonsado, baaritaan ka dib, xadgudub kala duwan la soo heli karaa)		
	Haysashada	4
	Isticmaalka	4
	Gadida	5
	Qabsashada	5
Wax Lagu Matalo Sida Daroogada Kontrobaanka Walax aan ahayn daroogada kontrobaanka laakiin waa in lagu matalaa sida, iyo la garanayaa sida, daroogada kontrabanka.		
	Haysashada	4
	Isticmaalka	4
	Gadida	5
	Qabsashada	5
Daawooyinka dhakhtarka soo qoro, isticmaalka aan haboonayn Daawooyinka laga helo oo leh warqada dawada oo sharci ah ee xirfadle daryeel caafimaad. Isticmaalka aan haboonayn waxaa ka mid ah isticmaalka kasta oo kale oo aan ahayn in ku tilmaamayn warqada dawada.		Warbixinta Ah Qasab Si Sharci Fulinta
	Haysashada	4
	Isticmaalka	4
	Gadida	5
	Qabsashada	5
Daroogada Kontrobaanka Daroogada kontorobanka oo ka mid ah daroogada khatarta ah, daroogo muqaadaraad, Xashiishka, iyo peyote sida lagu qeexay ARS § 13-3401, iyo u muuqday qaab kasta, oo ay ku jiraan abuurka, dhirta, alaabta beerayaa, budada, dareere, kaniini, kaniiniyada, iwm		Warbixinta Ah Qasab Si Sharci Fulinta
	Haysashada	4
	Isticmaalka	4
	Gadida	5

	Qabsashada	5
Ku xadgudubka Khamriga Xadgudub ah sharciyada ama xukumadii mamnuucday ka soo saaridda, gadida, gadashada, gaadiidka, haysashada ama isticmaalka sakhraamo cabitaanka khamriga ama walxaha wakiil sida khamriga. Tani waxaa ka mid ah in lagu sarqaamo dugsiga, dhacdooyinka dugsiga maalgaliyo iyo gaadiidka dugsiga maalgaliyo.		
	Haysashada	4
	Isticmaalka	4
	Gadida	5
	Qabsashada	5
Ku xadgudubka Tubaakada Haysashada, isticmaalka, qaybinta ama iibinta alaabta tubaakada ku salaysan dugsiga (oo ay ku jiraan qalab kasta ama walax oo keena nicotine sida e-sigaarka, ee nikotiinka iyo ulaha faahinta), dhacdooyinka dugsiga maalgaliyo-iyo gaadiidka dugsiga maalgaliyo-. (eeg A.R.S. § 36-798.03).		
	Haysashada	2
	Isticmaalka	2
	Gadida	3
	Qabsashada	3
Haysashada Daroogada Wasaqda wasakhda daroogada waxaa loola jeedaa qalabka oo dhan, alaabta iyo qalabka nooc kasta oo kuwaasi oo loo isticmaalo, loogu talo galay in loo isticmaalo ama loogu talagalay in loo isticmaalo beerto, faafinayeen, la'yihiin, sii kordhaya, goosashada, wax soo saarka, biirsaday, ay Masiixiyiin, soo saaridda, hawl socota, diyaarinta, baaritaanka, taxliilin, Baakadaha, ayaa ka digay, kaydinta, oo ka kooban, qarinta, la isku duro, la liqo, oo neefsada ama haddii kale ku soo bandhigid galay jidhka bini'aadamka daroogada a xadgudub ku ah cutubkan. (eeg A.R.S. § 13-3415)		
	Possession	2
	Use	2
	Sale	3
	Share	3

GUBIDDA	
<i>Qeexid</i>	
<p>Qaab dhismeedka: dhismo ama meel kula dhinac ah iyo dabaqa ah ee loo isticmaalo gudubtaan dhanka kale, ganacsiga, gaadiidka, madadaalada, ama keydinta</p> <p>Dhismaha mashquulaan: Dhismaha kasta oo ka mid ah ama in ka badan dadka waa, ama waxaa laga yaabaa inay goob joog ahaado, ama waa sidaas u dhow sida ay u noqon khatar ku u dhigma Bilawgii ee dabka ama qarax. Tan waxaa ku jira wax kasta oo guriga deggan tahay, haddii ay degan ama aan.</p> <p>Hantida: wax kale oo aan ahayn qaab ah in waxa la leeyahay iyo qiime leeyahay nooc kasta ha ahaatee (tusaale ahaan, boorsada dhabarka, buugga dugsiga, dharka, iwm).</p> <p>Burburka: sida halkan loo isticmaalo, macnaheedu waa indhooleyaal ah oo la taaban karo ama la arki karo in ay dusha.</p> <p>Gubayso taxadar la'aan: dayasho keenaya dab ama qarax oo keentay in waxyeelo ay ku qaab, dalka duurjoogta ah, ama hanti. (eeg A.R.S. § 13-1702).</p>	
<i>Ku Xadgudubka</i>	<i>Heerka Tallaabo</i>
<p>Gubidda qaab dhismeedka ama hantida</p> <p>Qofka ku kiciya deb dhismada ama hantida asigo og iyo sharci-darro ah ku dhacdey si qaab ama hantida by og keenaya dab ama qarax. (eeg A.R.S. § 13-1703)</p> <p><i>FIIRO GAAR AH: Gubasho ka mid ah hantida gaarka ah ma aha gubidda, marka laga reebo gubida ka mid ah hantida gaarka ahadigoo aqoon u leh in shidid doonaa guri kale ama dhismo. Gubida hantida mid u gaar ah ayaa laga yaabaa, halka ay ku habboon, in loo tixgeliyo gubasho taxadar la'aan.</i></p>	4
<p>Gubida Qaab Dhismeedka Mashquulka</p> <p>Qofka ku kiciya deb dhismaha mashquulan asigoo og iyo si sharci daro ah u burburiyay dhismada mashquulka ah oo keenaya dab ama qarax. (eeg A.R.S. § 13-1704)</p>	5 Warbixinta Ah Qasab Si Sharci Fulinta iyo Waaxda Dabka
<p><i>FIIRO GAAR AH: Maamulayaasha ayaa laga yabaa iney ka fakaraan falalka gubidda in ay yihiin taxadar la'aan oo keliya (oo aan aheyn adigoo og ama ula kac), ama hantida in dhaawac leh qiimo ka yar \$ 100, ee heerka 3 Fadlan fiiri qeexitaanka Gubidda taxadar la'aan kor ku xusan.</i></p>	

JEBINTA XEERKA IMAANSHAHA (KA HAKIN ISKUULKA LOOMA OGGOLA)	
<i>Ku Xadgudubka</i>	<i>Heerka Tallaabo</i>
<p>Xadgudubyada kale ee Xaadirida</p> <p>Tusaalayaal: Dugsiga laga tago, iyada oo aan saxiixin bixidaada xafiiska weyn; dugsiga laga tago xiliga qadada, iyada oo aan kaar fasax aan qaadaniin; helitaanka karaka fasaxa si ay u tagaan meel gaar ah oo aan ka bixin warbixinta waxaa jira; xanuun kuqabta iyo aadida guriga iyo joogitaanka musqulaha, halkii ka warbixinta xafiiska kalkaalayaha; ama imaatinka dugsiga, laakiin aan aadin fasalada.</p>	1
<p>Daahida</p> <p>Imaanshaha dugsiga ama fasalka ka dib markii waqtiga bilowga jadwalka.</p>	1
<p>Maqnaasho Aan Cudurdaar Lahayn</p> <p>Marka arday imaanin hal maalin oo dhan iyo uusan qabin cudurdaar la aqbali karo.</p>	1
<p>Aagga Dugsiga Oo Laga Tago Iyada Oo Aan Fasax La Aheyn</p> <p>Aagga dugsiga oo laga tago inta lagu jiro saacadaha dugsiga caadiga ah iyada oo aan fasax laga qaadan maamulaha ama qof loo xilsaaray maamulaha.</p>	1
<p>Goysmao</p> <p>Marka ilmuhu u dhexeeya 6-16 sano jir leedahay maqnaanshaha cudur daar la'aan ah lagu jiro maalintii ugu yaraan hal waqti fasalka.</p>	1

KHAYAAMADA	
<i>Ku Xadgudubka</i>	<i>Heerka Tallaabo</i>
<p>Qishka Si ula kac ah wadaagto qof kale, ama ka qaado qof kale, hantida aqooneed ee loogu talagalay ujeeddo khiyaanada ama khiyaamo, ama in ay qaataan ama ka soo kale wax xadin hantida leh ama ay aqoon la'aan iyo waxa soo bandhigaan sida ardayga ee u gaarka ah.</p>	2
<p>Been-abuur Oo been ah iyo musuq samaynta ama beddelidda dokumenti, oo ay ku jiraan baas gole iyo saxiixyada waalidka.</p>	2
<p>Been Sheeg Si aad u samayso hadal aan run ahayn ula kac ah ay u khiyaanayn ama si ay u abuuraa aragti been ah ama marin habaabin.</p>	2
<p>Isticmaalka Wax Aadan Laheyn Wax xadid oo anada fikrado ama erayada kale sida mid u gaar ah, oo ay ku jiraan wax ka heli qadka intarneedka.</p>	2

DHIBAATEYNTA IYO HANJABAADDA, CABSGIGELIN	
<i>Ku Xadgudubka</i>	<i>Heerka Tallaabo</i>
<p>Hanjabaad Ama Cabsi Gelinta Marka qofka muujiyo, Erayada ama dhaqanka, doonaysa in ay keeni dhaawac jireed ama dhaawac weyn u qof ama hantidooda, ama si ula kac ah meelaha qof kale in fahmida macquul ah dhaawac jidh. Tani waxay ka mid noqon kara hanjabaad ama cabsi galin in dhacdaa qadka intarneedka ah ama iyada oo loo marayo isgaarsiinta a qalab. (eeg A.R.S. § 13-1202).</p>	3
<p>Xoogsheegashada Xoogsheegashada waa cabsi galin joogtada noqdey ee ardayda loo geysto, dhabta ah ama hanjabo jirdilka, oo afka ah, oo qoraal ah, si elektaroonig ah kala qaado, ama niyad, ama iyadoo weerarro on hanti qof kale oo. Waxaa ka mid noqon kara, laakiin aan ku kooban tahay tallaabooyinka sida cayda oo afka ah, magaca-yeedhista iyo saaray-buquujin, oo ay ku jiraan shacbi ama galmo ama buquujin afka ah ku salaysan jinsiga, iyo baadda ah ee lacag ama hanti ku. xoogsheegashada noqon karaa mid jir ah qaab (tusaale ahaan, riixaya, garaacid, haraati, candhuuf, xadid); afka ah (tusaale ahaan, hanjabaad, halqabsan, lugu caayo, magaca-yeedhista); wax aan hadal ah ama xoogsheegashada (tusaale ahaan, farriimaha qoraalka, email, bulshada-sida, laakiin aan ku xaddidnayn "Twitter" ama maskaxda ah (tusaale ahaan, ka saarida bulshada, la faafiyo, guluf ku xidhiidhka bulshada).</p>	3
<p>Dhibaataaynta, Ann Galmada Aheyn Qofka waxuu sameeyaa dhibaataayn haddii, iyada oo ujeedadu tahay in ay xadgudub sameeyaan ama u leh aqoon in qofka dhibataynta qof kale. 1. Qarsoodi ah ama haddii kale isgaarsiin ama sababa isgaarsiinta ah qof kale ee afka ah, oo elektaroonik, farsamoyaqaanka, telegaraaf, telephonic ama ku qoran hab xadgudba. 2. Celcelis ah fal ama falal in dhibid qof kale. 3. Dabagalka ama sababa qof kale si u dabagalo qof ujeedo sharci jirin. 4. Hal mar ka badan dhigaysaa warbeen ah si sharci fulinta a, amaahda ama hay'adda adeegga bulshada. (eeg A.R.S. § 13-2921) 5. Dabagalka-Ka dib markii qof kale ama ku saabsan meel dadweynaha ujeedo sharci lahayn ka dib markii laga codsaday in ay ka Joogin. <i>FIIRO GAAR AH: xoogsheegashada iyo Dhibaataaynta Galmada yihiin noocyada kala duwan ee Dhibaataaynta. Sheeg Dhibaataaynta, haddii xadgudub ku ah waxaa si gaar ah xoogsheegashada ama Dhibaataaynta Galmada, ama haddii nooca gaarka ah ee dhibaataayn lama yaqaan.</i></p>	3
<p>Denbiga "Danbiga" macnaheedu waa wixii fal ula kac, oo og ama taxadar la'aan ka go'an ee ardayga, in qof ahaan ama riwaayad dadka kale ee leh, ka dhanka ah arday kale, iyo in, kaas oo labada ah kuwa soo socda codsan: 1. Waxana uu Xeerkaasi si go'an oo xidhiidh la leh bilow ah gelin, xidhiidhka la leh ama dayactirka ah ee ay xubno ka yihiin wax kasta oo ururka taas oo xiriir la leh xarun waxbarasho. ("Ururka" macnaheedu waa koox ciyaaraha fudud, ururka, si, bulshada, Asluubta, iskaashato, kooxda ama koox kale oo la mid ah waa in xiriir la leh dugsiga iyo kuwaas oo xubin ka koobantahay ee ardayda dugsiga.). Waxana uu Xeerkaasi ka qaybqaataa khatar la taaban karo dhaawac jirka imaan kara, dhibaato maskaxsda ama liiditaan ama sababa dhaawac jidheed, waxyeello maskax ama liiditaan shakhsi. (eeg A.R.S. § 15-2301) * Maamulayaasha waxaa laga yabaa in ey ula dhaqmaan dhacdooyinka denbigaas Heerka 4 sida ku haboon si ay xaaladda, iyo in lala waaxda sinnaanta arday iyo faragelinta</p>	3

HALIS DUGSIGA AMA FARAGELINTA	
<i>Qeexida</i>	
<p>Hanjabida xarun waxbarasho (hanjabaad dugsiga) macnaheedu waa in ay faragelin ama carqaladeeyo xarun waxbarasho ee sameeyo wax ka mid ah kuwan soo socda:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ujeedada keenaya, ama bidi jiray taxadar la'aan ah oo keenaya, faragelinta leh ama carqalad ah oo xarun waxbarasho, taasoo halis ku keeni dhaawac jirka qofka shaqaalaha ah mid ka mid ah hay'ad waxbarasho ama qof kasta oo dhigta hay'ad waxbarasho. 2. Ujeedada keenaya, ama bidi jiray taxadar la'aan ah oo keenaya, faragelinta leh ama carqalad ah oo xarun waxbarasho, taasoo halis ku keeni dhaawac hay'adda kasta oo waxbarasho, hantida hay'adda kasta oo waxbarasho, hantida shaqaale kasta oo xarun waxbarasho ama hantida ee qof kasta oo dhigta hay'ad waxbarasho. 3. Socdaan ama ka hartay hantida hay'adda kasta oo waxbarasho ujeedo ah farageliyaan ama aad carqaladayso isticmaalka sharcigal ahayn hantida ama hab kasta oo sida ay u diidi ama faragelinta isticmaalka xalaal ahayn ee hantida dadka kale. 4. Diidaya inuu raaco amarka a sharciga dalbaday in ka tagtaa xarumaha waxbarasho oo dhan. <p><i>XUSUUSNOW: "faragelinta ama carqalad" ku jira oo kaliya kuwa falalka in laga yaabo in si macquul ah u horseedi laga daadgureeyo ama xiritaan ah ee hantida dugsiga ama u dhigis, ka noqoshada, ama hakinta wax kasta oo waxqabad fasalka ama dugsiga kale (in kastoo qaxidda dhabta ah, xiritaanka, dib u dhigis, baajinta ama ganaax looma baahna).</i></p>	
<i>Ku Xadgudubka</i>	<i>Heerka Tallaabo</i>
<p>Dabka Si Xun</p> <p>Si ula kac ah laga soo wacayo digniinta dabka ayadoo dab aana jirin.</p>	4
<p>Hanjabaad Bamba</p> <p>Hanjabaada in waxyeelo adigoo isticmaalaya ama hanjabaad ah in ay isticmaalaan bam, ama qalabka dab-keenaya.</p>	5 Eryidda sharcigu u baahan yahay
<p>Kiimikada Ama Hanjabaad Noolaha</p> <p>Hanjabaada in waxyeelo la isticmaalayo kiimikada khatarta ah ama ah sidayaasha bayoolojiga.</p>	5 Eryidda sharcigu u baahan yahay
<p>Khatar Kale Ee Dugsiga</p> <p>Dhacdadadan aan la calaamadiyey karin in mid ka mid ah qaybaha kor ku xusan laakiin ku lug laheen hanjabaada dugsiga.</p>	5 Eryidda sharcigu u baahan yahay
DEMBIYADA GALMADA	
<i>Ku Xadgudubka</i>	<i>Heerka Tallaabo</i>
<p>Dhibaataynta, galmada</p> <p>Dhibaataynta galmada waxaa ka mid ah taabasho, taabasho galmo, iyo alaabo kale oo afka ah, sawirada qaawan, qoraal, ama mid jidheed oo ah galmada anshaxa, sida uu leeyahay ujeedo ama saamayn ah oo abuuraya jawi cabsi, colaad, ama waxbarasho. Dhibaatayn Galmada waxaa ka mid noqon kara qaabab ku baddeli (tusaale ahaan, "qoaal," doowlada, ama u diraya haddii kale farriimaha iyada oo goobaha networking iyo / ama aaladaha isgaadhsiinta), ama mid jidheed oo ah galmada.</p>	3
<p>Filimada qaaqaawan</p> <p>Filimada lagu waa dafiray ee galmada la cad iyo fuxshi ah ee qofka, in erayada ama sawirada.</p> <p>Tusaalayaal: Fiirsiga iyo / ama wadaaga sawirada qaawan ama sawiro galmo (oo aan aheyn farshaxan, ama waxbarasho) oo ah dadka ku jira buugaag, majallado, qalabka elektarooniga ah, ama internetka; iyadoo la isticmaalayo qalab elektaroonik ah diro ama la helo sawiro qaawan, sawiros qayb ahaan-qaawan, ama sawiro in ay yihiin galmada ee dabiiciga ah ("ie qoaal"), ama barbaro sawiro qaawan, sawiro qayb ahaan-qaawan, ama sawiro in ay yihiin galmada ee dabiiciga ah oo aan lahayn qiimo waxbarasho ee kala iibsashada.</p>	3
<p>Dhibaataynta, galmo lala sameeyo xiriir</p> <p>Dhibaatayn Galmada oo ay ku jiraan xiriir jidh ahaaneed.</p>	4
<p>Qaawinta ama munkarka Galmada Dadweynaha</p> <p>Xadgudubka of A.R.S. § 13-1402 qaawinta gaadhista, § 13-1403 munkarka galmada Dadweynaha, ama ku foogan tahay falal kale oo galmo.</p> <p>Tusaalayaal: Kaadida meelaha banaanka ah, streaking, siigaysiga, "peeping Tom" (oo ay ku jiraan sawirro laqaado ama duubitaan canjalad), bandhigto sida gaarka ah ardey kale, ama lug in markii laysu tago, ama galmada afka.</p>	4

FARSAMADA, ISTICMAALKA AAN HABBOONAYN	
<i>Ku Xadgudubka</i>	<i>Heerka Tallaabo</i>
<p>Qalab isgaadhsiinta</p> <p>Ardayda laga yaabo in uu isticmaalo telefoonka gacanta iyo / ama wax kale oo ku xiran aaladaha seylaanyenta elektroonik in xuduudda tan iyo siyaasadaha kale ee degmada ku hoos shuruudaha soo socda iyo tilmaamaha: (1) Telefoonada gacanta iyo / ama qalabka elektarooniga ah waa in lagu hayo meel aan la arki Karin meelahaas oo ah, jeebka, ama boorsada ardayga; (2) Qalabka elektrooniga ah nuuco raba ha ahaadee ma lagu isticmaali karo fasalka dhaxdiisa ilaa macalinka kaaga ogolaado mahee; (3) Maamulaha wuxuu asaasayaa tilmaamo dheeraad ah oo ku habboon waxyaabaha looga baahanyahay gudaha iskuulka; (4) Ardayda ku xad gudba siyaasadda laga yaabaa in qalabka electronic lagala wareego iyo noqon ficil edbin. Raadinta mid ka mid ah waxyaabaha ku jira qalab elektaroonik ah waxay noqon doonaan maamulka la raacayo Tilmaamaha ee Xuquuqda iyo Mas'uuliyadaha Ardayda. (Eeg Siyaasadda JICJ).</p> <p>Tusaalayaal: Istimcaalka aaladaha isgaadhsiinta (telefoonada gacanta, pagers, iwm) ujeeddo ahayn waxbaridda</p>	2
<p>Farsamadaha kale</p> <p>Tusaalooyinka: Nidaamyada Gaming, iPod, iPads, Kiniinka, iwm.</p>	2
<p>Kumbuyuutar</p> <p>Tusaalooyinka: Istimcaalka kombiyuutarada dugsiga ujeedo ahayn waxbaridda, xuquuqa xafidan ama mutaysan karo jebinta iyo addegyada, oo og gudbinta ama ka duuban barnaamijyada burbur ama xaasidnimo ah ama software, soo dijinta software shakhsi ama saxannada u gal kombuyuutarada dugsiga, iyada oo aan oggolaansho of, qalabka maamulaha kharriibaad kombiyuutarada ama kombiyuutarka ah.</p>	3
<p>Ku xadgudubka shabakad</p> <p>Tusaalayaal: Istimcaalka shabakadda kombiyuutarka ujeeddo ahayn waxbaridda, oo og gudbinta ama ka duuban barnaamijyada burbur ama xaasidnimo ah ama software, wadaagaya nambarka shaqsiga ah, isku dayaya in uu akhriyo, tirtirto, nuqul ka ama ka beddeli email-ka ah ee isticmaala kale, helitaanka goobaha ammaan ka ahayn ujeeddo waxbarasho, faafinee macluumaad wax ama software xadgudub ku ah nidaamka degmada kasta ama xeer, maxalliga ah, sharciga federaalka ama xeer-goboleedyada ama, ama baddaley ama si xun u ah nidaamka networking kombiyuutarka ama qaadista tallaabo kasta oo kale oo khilaafsan Xeerarkii laga daawan doonaa sida xadgudub shabakad.</p>	3

XATOYOYADA	
<i>Ku Xadgudubka</i>	<i>Heerka Tallaabo</i>
<p>Xatooyo yar</p> <p>Tuuganimada lacag caddaan ah, ama hanti, hadii la qiimeeyo, ka yar \$ 100.</p>	2
<p>Xatooyada-Hantida Dugsiga Ama Tan Dugsiga Laheyn</p> <p>A Qofka ficilka xatooyo sameeyo, iyada oo qofka ogyahahay in sharciga aan ogaleyn: b. ka talisaa hantida kale ula kac ah ay u diidaan qofka kale ee hanti ah sida; ama c. Kuweeda muddo ah aan la ogalayn ama isticmaalka adeegyada ama hanti kale oo sii dhiibtay si eedaysanaha ama lagu meeleyay haysashada eedaysanaha ee xaddidan, erey idman ama la isticmaalo; ama d. Waxa uu helaa adeegyada ama hantida kale oo macneheedu yahay wax kasta oo wararka ula kac ah ay u diidaan qofka kale ee hanti ama adeegyada sida wax; ama e. Soo gala gacanta ku lumay, kaltanka shaqo ama sida qaladka u sameeya hantida kale xaaladaha bixinta yahay oo baara sida milkiilaha run iyo sida hantida sida qof ee ku gaar ah ama qof kale leeyahay ay isticmaalaan oo aan dadaal macquul ah si ay ogeysiisaa shirkaddaada oo runta ka yar; ama f. Gacanta ku haaya hantiqof kale ah ee iyagoo og ama isagoo sabab kale oo ah in la ogaado in hantida la xado; ama g. Waxa uu helaa adeegyada lagu yaqaan inay eedaysanaha in la helo oo kaliya magdhow la'aan lacagta bixinaya ama heshiis aad bixiso lacag magdhow ah ama shuqliyay adeegyada kale ee qofka ee ku gaar ah ama mid kale ee lacagta oo aan awood u leeyahay inuu sidaas sameeyo. (eeg A.R.S. § 13-1802)</p>	3
<p>Dhacmo Ama Guriga Oo La Jabsado</p> <p>Gelidda ama joogida sharci-darada ah in ama hantida shaqsi ee kale, fasalka, qaab deggan yahay ama dayrka</p>	4

ama qaab laheyn oo ama in hantida a deyr leh ganacsiga doonaysa in ay samayn xatooyo kasta ama dambi kasta oo ku waari dhexdeeda. (eeg A.R.S. § 13-1506 - § 13-1507)	
Handadaad Qofka ficilka xatooyo sameeya asigoog baadda helitaanka ama doonaya in la helo hanti ama adeegyada oo khatar ku ah inay sameeyaan in mustaqbalka soo socda midkood: 1. Dhaawac qof kasta oo macneheedu yahay hub dilaa ah ama qalab khatar ah. 2. Dhaawac qof kasta marka laga reebo sida ku qoran qeybta 1-hoosaadka. 3. U keenay burbur guriga. 4. Hawl gali anshaxa kale maslaxaddiisa dembi. 5. Ashtakeeyaan qof dambi ama aad dacweyso soo horjeedo cid kasta. 6. Badhida qarsoodi ah ama xaqiiqda ah ku tilmaamay, in ay run tahay ama been ah, ama waaridayaan oo geystay qof si nacayb, xaqiraadda ama jees jeesi jireen ama si xun u qofka deynta ama ganacsi. 7. Qaado ama la hakiyo tallaabo sidii addoon dadweynaha ama sababi addoon dadweynaha in ay qaataan ama ay joojiyaan tallaabo. 8. Garaad qof ka la qeyb qaata wixii hanti. (eeg A.R.S. § 13-1804)	4
Boobka Qofka waxuu sameeyaa dhac haddii koorsada Koorsadii oo ka mid ah qaadashada hantida kasta oo kale oo ka qof ama joogitaanka degdeg ah oo doonistiisa soo hor, qof sida hanjabo ama uu adeegsado awood ka hortagaan qof kasta oo ula kac sidoo kale in ay u khasbaan is dhiibin ee hantida ama si looga hortago caabiga ee qofka sida qaadashada ama hananayaan hantida. (eeg A.R.S. § 13-1902)	4
Dhac Hubaysan Qofka ballan-dhac hubaysan, haddii, Koorsadii galeen dhac (eeg qeexitaanka sare) qofka noocaas ah ama laahi Xuseen; 1. Ku hubaysan hub dilaa ah ama hub lagu tilmaami karo inuu dilaa yahay; ama Wuxuu adeegsadaa ama halis ku in ay isticmaalaan hub dilaa ah ama qalab khatar ah ama a hub dilaa ah. (eeg A.R.S. § 13-1904)	5 Eryidda sharcigu u baahan yahay
Jabsashada (Darajo Kowaad) Qofka waxuu sameeyaa jabsiga heerka ugu horeeya haddii uu qofkaasi ama laahi Xuseen galaa ama ay weli sharci-darro ah in ama qaab deggan yahay ama dayrka ama qaab laheyn oo ama ganacsi deyr doonaysa in ay samayn xatooyo kasta ama dambi kasta oo ku waari dhexdeeda (eeg ARS § 13-1506-07) iyo ogaansho Hanatay qarxa, hub dilaa ah ama qalab khatar ah ee koorsada galeen xatooyo kasta ama dambi kasta oo. (eeg A.R.S. § 13-1508)	5 Eryidda sharcigu u baahan yahay

SEERAGOYSKA; JAJABINTA AMA DEMBIGA DHAAWACYAD	
<i>Qeexid</i>	
Dhaawacyo: Burbur kac ama burburin hantida dugsiga, hantida ganacsi oo ku taala milkiyadda dugsiga, ama hantida shaqsi ee qof kale, si ay u si xooga daciifin ay shaqo ama qiimaha xaddiga ah ee shan kun oo doolar ama in ka badan. Maamulayaasha tixgelin karaan falalka kharribaad in ay keenaan in magdhaw la aad iyo aad \$ 5,000 ee qiimaha heerka 4. Tusaalooyinka: Burbur ku ool ah oo mashiinada nuqul, baabuurta dugsiga, baabuurta arday, ama farsamada qaarkood, sayniska, ama qalabka Kombiyuutarka.	
<i>Ku Xadgudubka</i>	<i>Heerka Tallaabo</i>
Seeragoyni Galitaanka ama Joogitaanka dhismaha dugsiga dadweynaha ama dugsi xarunta guddiga iyada oo aan haysan oggolaansho ama martiqaad iyo aan lahayn ujeedo sharci galo. Tani waxaa ka mid ah ardayda ku jirta hakinta ama laga racdeeyay iyo qofaan ogolaasho ku gasho haysan ama ku nagaato xarunta dhismaha ama guddiga dugsiga ka dib markii ay si toos ah inuu ka tago maamule sare oo ama qof loo xilsaaray ee xarunta, dhismaha ama shaqo.	2
Qoraal darbi ama ku dhajin darbi Qorista darbiyada; sawiro ama erayo in ay yihiin rinji ama lagu buufiyaa darbiyada iyo / ama meelaha kale in si fudud looga saari karo saabuun ama nadiifiye.	2
Burburin hantida shaqsi Burbur kac ama burburin ee hantida shaqsi.	3
Burburin hantida dugsiga Burbur kac ama burburin ee hantida Dugsigai. Tusaalooyinka: Burburinayo diiwaanka kombiyuutarka dugsiga, Xarfo ku qorid miiska ama ku xoqid, buufin rinjiyeynta derbiyada, ama gawaarida.	3

HUBKA IYO WAXYAALAHA HALISTA AH (HAYSASHADA)	
<i>Ku Xadgudubka</i>	<i>Heerka Tallaabo</i>
<p>Waxyaabaha khatarta Ah Mindi dherer daab ka yar 2.5 inches, hawada qoriga jilicsan, b.b.bistoolad, tilmaamaha laysarka, warqad goolkii, buufinta meyska / basbaas, qoriga paintball, qoriga pellet, makiinad gar / sanduuqa u magaabay wiil, mindi Yururb, taser ama stun gun, ilmaysiisa a gaaska, gantaal, qiiga iyo qudhmuun bambooyin, gaaska, dareeraha dabka lagu shido, iyo waxyaabaha kale ee khatarta ah (wax kasta oo ka yar duruufaha kuwaas oo waxaa loo adeegsanayaa, ayaa isku dayay in la isticmaalo ama loogu hanjabay in la isticmaalo waa karti u keenitaanka dhimasho ama dhaawac halis ah jirka) .</p> <p>Warbixinta Waajibka ah fulinta sharciga haddii ay jiraan xaalado kuwaas oo waxaa loo adeegsanayaa, ayaa isku dayay in la isticmaalo ama loogu hanjabay in la isticmaalo waa karti u keenitaanka dhimasho ama dhaawac halis ah jirka ah.</p>	3
<p>Hubka kale Tusaalooyinka: Kooxda Billy, laabatooyinka naxaas, mindi dherer daab ee ugu yaraan 2.5 inches ah, nunchakus.</p> <p>Warbixinta Waajibka ah fulinta sharciga haddii ay jiraan xaalado kuwaas oo waxaa loo adeegsanayaa, ayaa isku dayay in la isticmaalo ama loogu hanjabay in la isticmaalo waa karti u keenitaanka dhimasho ama dhaawac halis ah jirka ah.</p>	4
<p>Loo maley karo Hub gacmeed Haysashada hubka laga sameeyey caag, alwaax, bir ama wax kasta oo kale oo kaas oo mid u eg ah, iyo Waadi, ama nuuca toyga ee hubka.</p> <p>Haddii hubka loo isticmaalaa in hanjabaan ama cabsi gelin, xadgudubku ka waxaa loo tixgelin doonaa heer 4.</p>	3
<p>Hubka Marka laga reebo sida ku cad faqrada B, qofka aan xuriga aheen waa kan ka yar siddeed iyo toban sano oona jirin qof masuul ka ah macnaha, waalidiin, ayeeyo ama mas'uulka, ama macallin ammaanka ugaadhsadaha shahaado ama shahaado macallin ammaanka hub matalaayo ogolaanshaha ee la'aan ah waalidka ama masuulka qofka u furaysaa ee, iyagoo og ma qaadi doonaan ama ku hantiyi uu qof, oo uu gacanta degdeg ah gudahood, ama ama hab ka mid ah gaadiidka hub meel kasta oo u furan tahay dadweynaha ama jidka kasta ama jidka ama gaarka ah hantida marka laga reebo hantida gaarka loo leeyahay ama kirayso yar ama yar ee waalidka, ayeeyo ama mas'uulka. (eeg A.R.S §13-3111 (A))</p> <p>Hubka waxaa loola jeedaa qori gacmeed oo risaas ka buuxdo ama risaas ku jirin, bistoolad, revolver, qori, ama hub kale oo ka saarid doono, waxaa loogu talagalay inay ka saarid ama waxaa laga yaabaa in si dhaba ayay waxaa loo roggi rido a tallaabada waxyaabaha qarxa. Hubka kuma jiraan hub xaaladoodu sida joogtada ah inoperable. (eeg A.R.S. § 13-3101)</p> <p>Hubka kale - hub kale oo aan ahayn handguns, qoryaha darandoorriga ama ay ka mid yihiin: wax hub (oo ay ku jiraan qoryaha heleynin a) taas oo doono ama waxaa loogu talagalay in ama waxaa laga yaabaa in si dhaba ayay la isku beddelaysaa rido ah talaabo ee qarxa kasta; wixii qalab, taasoo ka mid ah: wax kasta oo qarxa, ka baqaa, ama gaas sun ah: qarax; bambaano; rocket isagoo lacag lagu gano oo ka badan afar wiqiyadood oo ah; gantaal isagoo lacag qarxa ama aaladaha dabka-daara/gubta in ka badan afar-meelood ounce, anigaa leh ama qalab la mid ah. Wixii hub, taas oo, ama, taas oo laga yaabaa in lagu dhaba ayay roggi doontaa in, rido a by tallaabada ee lagu gano qarxa ama cid kale oo, kaas oo uu leeyahay foosto kasta oo leh bay dhaleen ah inji in ka badan kala-bar dhexroor. Isku darka wax kasta oo ama qaybo ka mid ah loogu talagalay ama loogu talo galay in loo isticmaalo qaab beddelida qalab kasta oo galay aalad kasta burbur ku tilmaamay in labada tusaale oo ka horraysa, oo ka yimid kuwaas oo qalab wax burburiya ayaa laga yaabaa in loo dhaba ayay soo ururay. (eeg 18 u.s.c. 921)</p> <p><i>FIIRO GAAR AH: qeexidda Taasi ma khuseyso si waxyaabaha sida sanqadha, qoryaha biyaha caag ah midabo, bistooladaha, b.b. qoryaha, iyo qoryaha pellet)</i></p>	<p>5 Eryidda sharcigu u baahan yahay</p> <p>Warbixinta Waajibka ah ee sharci fulinta</p>

INDEX

- Aamindarada, 31
 Anshaxa Aan Hagaagsanayn, 26
 Ardayda Waxay Leeyihiin Masuuliyado Ah, 9
 Ardayda Xaq U Leedahay In, 8
 Asteeyey Sidi Dagaal, 26
 Baadda, 34
 Bandhig Dadweynaha Ee U Jeclahay, 27
 Been-Abuur, 31
 Carqalad, 27
 Cayriska, 19
 Ceyrinta, 19
 Codsiga Maamulaha Ee Iska Dhaafida, 20
 Daawada Dhakhtar Uuna Qorin, 22
 Daawooyinka Dhakhtarka Soo Qoro, 28
 Dagaal, 26
 Dambiyada Galmada, 32
 Daroogada Kontorobanka, 28
 Daroogada La Aqoon, 28
 Dembiyada Galmada, 32
 Denbi, 26
 Denbigaas, 14
 Dhac Hubaysan, 34
 Dhac, 34
 Dhaco Ama Jebinta Iyo Galinta, 33
 Dhaqdhaqaaqa Burcad, 11
 Dhibaatayn, Aan Galmada Aheyn, 31
 Dhibaatayn, Hanjabaad Iyo Cabsi Galin, 31
 Dhibaataynta Iyo Hanjabaad, Ka Cabsiin, 31
 Dhibaataynta, Galmada Leh Xiriir, 32
 Dhibaataynta, Galmada, 32
 Diidmo Ama Ixtiraam La'aan, 27
 Farsamada Kale, 33
 Farsamada, Isticmaalka Aan Habboonayn Ee, 32
 Farsamada, Sirta, 33
 Ficil Yar Yar Gardaraale, 26
 Filimada Lagu, 32
 Ganaax Muddo-Dheer, 18
 Ganaax Muddo-Gaaban, 18
 Gardarada Kale, 26
 Gardarada, 26
 Gardarada, 26
 Guban, 27
 Gubida Dhismada Mashquulka, 30
 Gubidda Dhismo Ama Hantida, 30
 Gubidda, 30
 Gubidda, 30
 Hakinta Banaanka Dugsiga, 18
 Hakinta Banaanka Dugsiga, 18
 Hanjabaad Ama Cabsi Gelinta, 31
 Hanjabaad Bam, 32
 Hanjabaad Dugsiga, 32
 Hanjabaad Dugsiga, 32
 Hanjabaad Kale Ee Dugsiga, 31
 Hanjabaad Kiimikada Ama Noolaha, 32
 Haysashada Wasakhda Daroogada, 29
 Heerarka Tallaabo, 24-25
 Heshiisyada Uleedahay, 19
 Hub Iyo Waxyaabaha Khatarta Ah, 35
 Hub Kale, 35
 Hub, 35
 Hubka Gacanta, 35
 Hubka, 35
 Imaanshaha Ardayga, 11
 Iskudirka Afka Ah, 26
 Isticmaalka Wax Aadan Laheyn, 31
 Jabsiga (Xukunka Kowaad), 234
 Jajabinta Ama Dhaawaca Dambi, 34
 Jiifto, 26
 Katagida Dhulka Iskuulka, 30
 Khamaarka, 27
 Khamrada, Tubaakada Iyo Daroogooyin Kale, 28-29
 Khamrada, Tubaakada Iyo Daroogooyinka Kale, 28-29
 Kharriibaad Hantida Dugsiga, 34
 Kharriibaad Hantida Shakhsi, 34
 Kharriibaad, 34
 Khatarta, 26
 Kombiyuutarka, 33
 Kontroban, 27
 Kooxda Xirnaanshaha Xun, 27
 Luqadda, Aan Habboonayn, 27
 Maamule Ka Ah Ee Tilmaamaha, 16
 Macluumaad Guud, 11-15
 Maqnaasho Aan Laheen Cudur Daar, 30
 Marke La Isticmaalaa Tilmaamaha, 7
 Masuuliyado Ah, 10
 Qaawinta / Dadweynaha Iyo Munkarka Galmada, 32
 Qalab Isgaadhsiinta, 33
 Qalabka Neefta, 28
 Qandaraasyada, 19
 Qish, 31
 Qoraal Darbi Ama Tagging, 34
 Racfaanada, 19
 Rafcaanka, 19
 Sameeyo Laga Yaabaa In Lagu Soo Sheego, 16
 Sameeyo Taas Oo Ah In Lasoo Sheegaa, 16
 Sharci Fulinta, Waxey Soo Wargaliyaan, 16
 Sharciga ku saabsan Imaanshaha, 30
 Sharciga Lagala Horjeedo Dhibaataynta, 10
 Shukaansi Xadgudub, 11
 Shukaansi Xadgudub, 11
 Si Xun U Dab Ka Dige, 30

Socodka Sharciga Oo Suuban Ee Ardayda Leh 504
Ama Iep, 17
Socodka Sharciga Oo Suuban Ee Ardayda, 17
Socodka Sharciga Oo Suuban, 17
Soo Daahida, 30
Taleefanka Gacanta, 13
Talo Gelini, 34
Talo Gelini, 34
Teleefoonada Gacanta, 13
Tuurnimo, 26
Ujeedada, 6
Waa Maxay Tilmaamaha, 6
Waalidka Ama Mas'uulka Waxa Ey Xaq U
Leeyihiin, 10
Waalidka Ama Mas'uulka Waxay Leeyihiin
Walax Wakiil Sida Daroogada Kontrobaanka, 28
Waxyaalaha Khatarta Ah, 35
Weerar, 26
Xadgudub Imaanshaha, 30
Xadgudub Imaanshaha, 30
Xadgudub Kale Ee Sharciyada, 27
Xadgudub Khamriga, 29
Xadgudub Meesha La Dhigto Gawaarida, 27

Xadgudub Shabakad, 33
Xadgudub Tubaakada, 29
Xadgudub Xeerka Dharka, 27
Xadgudubyada & Falalka, 26
Xadgudubyada Kale Ee Sharciga Dugsiga, 27
Xadgudubyada Kale Ee Siyaasadaha Dugsiga, 27
Xadgudubyo Kale Ee Imaanshaha, 30
Xarum, 25
Xatooyada Hantida Iskuulka Ama Iskuulka Aan
Lahey, 33
Xatooyo Yar Yar, 33
Xatooyo, 33-34
Xatooyo, 33-34
Xeerarka Baska, 13
Xeerarka Baska, 13
Xeerka Dharka Dugsiga, 12
Xeerka Dharka, 12
Xoogsheegashada, 31
Xoogsheegashada, Cabsi Gelinta & Dhibaatayn, 12
Xoogsheegashada, Cabsi Gelinta & Dhibaatayn, 12,
Xukuma Meel Guddiga, 11
Xuquuqda Iyo Waajibaadka, 8-10

**TUSD SANADEEDKA OGEYSIINTA XUQUUQDA
ASTURNAANTA EE WAALIDIINTA IYO ARDAYGA**

Xeerka Xuquuqda iyo arimaha gaarka ah ee Waxbarashada Qoyska (FERPA) wuxuu waalidiinta iyo "ardayda u qalanta" (ardayda ka weyn da'da 18 sano, ama ka qayb qaata hay'ad waxbarasho dhaafsan) xuquuq gaar ah oo ku saabsan diiwaanka waxbarasho ee ardayga. Xuquuqdaas ay kala yihiin:

(1) Xaqa ayaa u leeday inaad kormeerto iyo fiiriso diiwaanka waxbarashada ardayga 45 maalmood gudahood laga bilaabo maalinta TUSD helo codsiga..

Waalidka (s) iyo / ama ardayga waxey xaqa u leeyihiin iney kormeeri karaan iyo dib u eegi karaan diiwaanada waxbarashada ardayga, iyo siyaasadaha TUSD iyo nidaamyo ayaa lagu maamulayaa isticmaalka diiwaanada kuwa, ee ballan maamulaha dugsiga ardayga. Nuqul ka mid ah qawaaniinta gobolka iyo federaalka iyo xeerarka ku saabsan diiwaanka ardayga waa la heli karo kormeerka macquul ah in Xafiiska Kormeeraha Guud ee ama qof loo xilsaaray, 1010 E. 10th Street, Tucson, Arizona. Liiska noocyada diiwaanka loo daryeelay, iyo sharaxaad diiwaanka kasta, waxa la siin doonaa shaqaalaha ku habboon TUSD la codsado.

Sharciga dawladda dhexe ku xisaabtanay labada waalid si siman xaqa u leeyihiin inay dib u eegto diiwaanada ilmahooda. Haddii uu jiro amarka haysashada meel in uu mamnuucayaa bixinta macluumaadkan si ay hal waalid, fadlan TUSD leh nuqul ka mid ah amarka haysashada ah, uu saxiixo xaakin.

(2) Xaq u leedahay inaad codsato-beddelka diiwaanadda waxbarasho ee ardayga in waalidka (s) iyo / ama ardayda u qalanta ayaa aaminsan in aan sax ahayn, marin habaabin, ama haddii kale xadgudub ku ah xuquuqda asturnaanta ardayga ka yar FERPA yihiin.

Codsiga noocan ah waa in uu qora maamulaha dugsiga ardayga, waa in si cad loo garto qayb ka mid ah diiwaanka ay doonayaan in la beddelay, waana in cadeyaan sababta la beddelo. Haddii TUSD, go'aansado in aan wax ka beddelis diiwaanka sida ay u codsadaan waalidka (s) iyo / ama ardayga xaqa u leh, TUSD ayaa ogeysiin doona waalidka (s) iyo / ama ardayga xaqa u leh go'aanka, iyo waalidka (s) iyo / ama xaqa u leh arday dheeraad ah codsan kartaa dhageysiga maxkamadeed ku saabsan codsiga beddelka, sida ay bixisay qaynuunnadii federaalka iyo gobolka, sharciyada iyo xeerarka.

(3) Xaq u leedahay asturnaanta ee macluumaadka shaqsiga lagu garan diiwaanka waxbarashada ardayga, marka laga reebo ilaa xadka ay FERPA siidaynta iyada oo aan oggolaansho.

TUSD waa inay helaan oggolaansho qoraal ah waalidka ama ardayga xaqa u leh ka hor sii daayo macluumaadka shaqsiga lagu garan from diiwaanka waxbarasho ee ardayga, marka laga reebo durufo meesha siidaynta oggolaanayaa in sharciga gobolka iyo federaalka ah oo aan oggolaansho, sida siidaynta saraakiisha dugsiga leh dano waxbarasho sharci ah. Rasmiga ah ee dugsiga waa qof u shaqeyaa TUSD sida maamule, kor-joogaha, macallin, ama xubin ka tirsan shaqaalaha taageerada (oo ay ku jiraan caafimaadka ama shaqaalaha caafimaadka iyo sharciga fulinta shaqaalaha unit); xubin ka tirsan gudiga fulinta; qof ama shirkad leh cidda TUSD ayaa meel marsan karin adeegyada ama hawlaha ay u haddii kale isticmaali lahaa shaqaalaha u gaarka ah si ay u qabtaan (sida qareen, hantidhawr, la taliye caafimaad, ama daaweeyey); waalidka ama u adeegaya on guddi rasmi ah, sida guddiga edbin ah ama cabashada ardayda; ama waalid, arday, ama iskaa wax u qabso ku caawineysay rasmi ah dugsiga kale ee kugu adkaata isaga ama iyada oo kale. Rasmiga ah ee dugsiga A leeyahay haddii uu isku barto rasmiga ah ee uu u baahan yahay in dib loo eego diiwaanka waxbarasho ah si ay u gudato mas'uuliyadda xirfad leh isaga ama iyada.

Marka ay codsadaan, dugsiyada u siidayn doono diiwaanka waxbarasho, iyada oo aan oggolaansho, saraakiisha degmada kale ee dugsiga, kaas oo arday doonayaa ama ugu talagashay inay u qorto, ama hadaba ku hadii siidaynta ay tahay mid ujeedooyin ee diiwaan gelinta ardayga ama kala iibsiga.

(4) Xuquuq ayaa u leedahay in aad cabasho u dirato Waaxda Waxbarashada Mareykanka ee ku saabsan ka baabsadey eedeeyey by TUSD in ay u hoggaansamaan shuruudaha FERPA.

Wixii cabashooyin ka timi xadgudub ah oo xuquuqda waxaa lagu soo gudbin karaa Maxkamadda Sare ee Pima County, Arizona, ama si:

Xafiiska Siyaasadda Qoyska Waafaqsanaanta
Waaxada Waxbarashada Mareykanka
400 Maryland Avenue, SW
Washington, D.C. 20202
(202) 260-3887

Macluumaadka Hagaha

FERPA waxay u baahan tahay in TUSD, kula qaar ka reeban, u hesho oggolaanshaha waalidka ee ku ama mas'uulka ee ku qoran ka hor daboolka laga qaadin macluumaadka shaqsiga lagu garan karo ee diiwaanka waxbarashada ilmahaaga. Si kastaba ha ahaatee, TUSD u siidayn kartaa si haboon loo qoondeeyey "hagaha macluumaadka" iyada oo aan oggolaansho qoraal ah, hadii aad si talinayaa TUSD liddi ku waafaqsan nidaamka TUSD (eeg Xeerarkii maamul 5130). Ujeedada koowaad ee macluumaadka hagaha waa in ay u oggolaadaan TUSD in ay ka mid macluumaadka noocan ah ee diiwaanka waxbarashada ilmahaaga ee dugsiga qaarkood, sida:

- Booga Sanadlaha;
- Shahaadad sharaf ahaan ama aqoonsi ah;
- Barnaamijyada Qalin jabinta; iyo
- go'yaal hawlaha isboortiga muujinaya miisaanka ama dhererka xubnaha kooxda.

Hagaha macluumaadka, kaas oo macluumaad ah in guud ahaan ah aan waxyeelo leh ama weerarin ee u gaarka ah, haddii la sii daayay, waxa kale oo loo sheegi karaa in ay ururada ka baxsan oo aan oggolaansho waalid ee ku qoran. Ururada ka baxsan waxaa ka mid ah, laakiin aan ku xaddidnayn, shirkadaha in warshadeyno oo sidoooyinkoodana wuxuu class ama daabacaan buugaag-sannadeedka. Intaas waxaa dheer, labo sharciyada dawladda dhexe u baahan hay'adaha waxbarashada ee deegaanka (LEAs) ayaa helaya gargaar waxbarashada Hoose iyo Sare ee 1965 (ESEA) in ay bixiyaan dadka qora milateriga, haddii la codsado, macluumaadka soo socda: - Magacyada, cinwaanada iyo liiska telefoonada - haddii labada waalid ay leeyihiin talinayaa LEA in aanay rabin in macluumaadka ay ardayga u siidaysay iyaga oo aan oggolaansho qoraal ah ka hor. Haddii aadan rabin TUSD u siidayso macluumaadka hagaha ka soo diiwaanka waxbarashada ilmahaaga adiga oo aan oggolaansho qoraal ah ka hor, waa in aad soo sheegto TUSD foomamka TUSD 274, ka hor inta bisha tobanaad kowdeeda. TUSD ayaa loo qoondeeyey macluumaadka soo socda sida macluumaadka hagaha:

Magaca, cinwaanka, waalidka ama mas'uulka telefoonka, qor taariikhda iyo meesha dhalashada, takhasuska weyn ee waxbarasho, ka qaybgalka hawlaha rasmiga ah iyo kuwa isboortiga,, maalmaha dugsiga, heerka fasalka xaaladda miisaanka iyo dhererka xubnaha kooxaha isboortiga, is-qoritaan , darajo (shahaadada dugsiga sare) iyo abaalmarinta ay heleen, hay'ada ugu dambeeyey hore ee waxbarasho ama hay'ad ka qaybgalay arday ah, sawiro shaqsiga lagu garan karo, cajaladaha, filimada iyo warbaahinta kale la daawado, waraysiyo shaqsiga lagu garan karo, sidoo kale macluumaad la mid ah maqal ah oo kaliya ama maqal iyo muuqaal, iyo kuwa kale .

Sida ku cad sharciga dawladda dhexe, macluumaadkan waxaa loo arkaa macluumaadka hagaha iyo uma baahna oggolaansho qoraal ah waalidka ama ardayga xaqa u leh in ay sii daayaan. Haddii aad diidid in ay sii daayo macluumaadka waa in aad u sheegto maamulaha ama

qof loo xilsaaray ee dugsiga, qoraal ahaan, foomamkaTUSD 274, ka hor inta bisha tobanaad kowdeeda. Haddii foomka 274 laguma helay bisha tobanaad kowdeeda, waxa la malaysan doonaan in ay jirto diidmo lahayn in ay sii daayo macluumaadka sida habkani waxaa lagu samayn doonaa sannad kasta. Iyadoo la raacayo sharciga federaalka, haddii la codsado, TUSD u siidayn kartaa diiwaanka waxbarasho oo aan ka hor waalidka / xaqa u leh ogolaanshaha ardayga, saraakiisha degmada kale ee dugsiga, kaas oo arday doonayaa ama ugu talagashay inay u qorto. Wixii macluumaad dheeraad ah, la xirii Xafiiska Maamulaha ee iskuulka ardaygu (s) dhigtaan ee TUSD.

TUSD WARGELINTA SANADLAHA AH EE XUQUUQDA ILAALINTA BEDDELKA XUQUUQDA ARDAYGA (PPRA)

PPRA waalidiinta xuquuq gaar ah oo ku saabsan noo anshaxa sahan, ururinta iyo adeegsiga macluumaadka ujeedooyin marketing, iyo baaris jireed qaarkood.

Kuwaas waxaa ka mid xaq u leeyahay inuu:

(1) Ogolaansho ka hor ardeyda waxaa laga rabaa in ay soo gudbiyaan si sahan in saabsan tahay mid ama ka badan ee soo socda meelaha la ilaaliyo ("ilaaliyo sahanka macluumaadka") haddii sahanka waxaa maal geliya in gebi ahaan ama qayb by barnaamij of Waaxada Waxbarashada Mareykanka.

1. Siyaasad iyo diinba ka aaminsan yahay ee ardayga ama waalidka ardayga;
2. Dhibaatooyin xagga dhimirka ama maskaxda ardayga ama qoyska ardayga;
3. Dhaqanka Galmada ama dabeecadaha;
4. Sharci-darrada ah, heera bulsha aheyn, is-ahaa Bani, ama dabeecad Mulkiilaha;
5. Doonyo u Ba'an kuwa kale oo leh kuwaasoo dadka jawaabaha ay leeyihiin xiriirka qoyska u dhow;
6. Xiriirka u mudnaanta Sharci ahaan la aqoonsan yahay, sida ay la qareeno, dhakhaatiir, ama wasiir;
7. Dhaqanka diinta, iyo diinba, ama aaminsan yahay ardayga ama waalidka; ama
8. Dakhliga, aan ka ahayn sida sharcigu u baahan yahay si loo ogaado xaq u yeelashada barnaamijka.

(2) Hesho ogeysiis iyo fursad ardayga lagu arday bixiyo.

1. Qof kasta oo baadhitaan macluumaad kale oo la ilaaliyo, iyadoo aan loo eegin maal gelinta;
2. Wixii aan degdeg ahayn, baadhitaan jidh ama baaritaanka loo baahan yahay sidii xaalad imaanshaha, maamula iskuulka ama ay wakiil, iyo ma loo baahan yahay si loo ilaaliyo nabadgelyada caafimaadka degdeg ah oo ardayga, marka laga reebo maqalka, baadhitaankaas aragga, ama qalooca, ama wax kasta oo imtixaan jidh ahaaneed ama baaritaanka ogol yahay ama looga baahan yahay soo hoos gala sharciga gobalka; iyo
3. Hawlaha ku lug leh ururinta, siidaynta, ama isticmaalka macluumaadka shakhsi laga helay ardayda Suuq ama in la iibiyo ama haddii kale qaybiyo macluumaadka dadka kale.

(3) Kormeer, haddii la codsado iyo ka hor maamulka ama adeegsiga –

1. Ilaali sahanka macluumaad ee ardayda;
2. Alaabtii muusikada oo loo isticmaalo si ay u ururiyaan macluumaadka shakhsiga ah laga bilaabo ardayda wax ka mid ah suuq-geynta ee kor ku xusan, iibka, ama ujeedooyin kale qaybinta; iyo
3. Instructional material used as part of the educational curriculum.

Xuquuqdaas ay ka soo gudubtay waalidka ku gudubtay ardayga oo jira 18 sano, ama ilmo yar madaxbanaan oo soo hoos gala sharciga gobolaka.

TUSD wey horumari doono iyo ansixiyaan sharci iyaga oo la tashanaya waalidka, ku saabsan xuquuqdaada, kuwaas, iyo sidoo kale qabanqaabada si loo ilaaliyo asturnaanta ardayga ee maamulka sahan oo macluumaad la ilaaliya iyo ururinta, siidaynta, ama isticmaalka macluumaadka shakhsi ahaaneed ee suuq-geynta, iibinta, ama qaybinta kale ujeedooyin.

TUSD si toos ah wargelinayaa waalidka ka mid ah kuwan siyaasadaha ugu yaraan bilowga sannad-dugsiyeed kasta iyo ka dib wixii isbeddel qiimo leh. TUSD ayaa sidoo kale si toos ah ogeysiin doonta, sida iyada oo loo marayo US Mail ama email, waalidiinta ardayda ayaa la qorsheeyay in ay ka qayb galaan hawlaha gaar ah ama sahan oo hoos ku xusan oo ku siin doonaa fursad ay waalidku in ay isaga ama iyada ilmaha soo baxay ka qaybgalka gaarka ah u leeyihiin dhaqdhaqaaqa ama sahanka.

TUSD wey wargelin donaa waalidiinta bilowga sanad dugsiyeedka dhigi doonaa hadii Degmada aqoonsadeen taariikhaha gaar ah ama qiyaas ahaan hawlaha ama sahan oo wakhtigaas. Wixii sahan oo iyo hawlaha la qorsheeyey ka dib markii sannad dugsiyeedka soo bilowdaan, waalidiinta waxaa la siin doonaa ogeysiis caqli-gal ah hawlaha la qorsheeyay iyo sahan oo ee hoos ku qoran iyo waxa lagu bixin fursad ay ilmahooda u soo baxay hawlaha iyo sahan oo ah sida waxay dooran. Waalidiinta ayaa sidoo kale waxaa la siin doonaa fursad in dib loo eego wixii sahan oo madaxweynaha Kilidhka shanaad. Ka dib waxaa ku qoran liiska waxqabadyada gaarka ah iyo sahan oo kafayn looga baahan yahay:

- Ururinta, siidaynta, ama isticmaalka macluumaadka shakhsi ahaaneed ee suuq-geynta, iibinta, ama qaybinta kale.
- Maamulka kasta oo baadhitaan macluumaadka la ilaaliyo ma maal geliso oo dhan ama qayb ED.
- Wixii aan degdeg ahayn, baaritaan invasive jireed ama baaritaanka sida kor lagu sharaxay.

Waalidiinta aaminsan in xuquuqdooda lagu xad gudbay wey buuxin karaan cabasho:

Xafiiska Siyaasadda Qoyska Waafaqsanaanta
Waaxada Waxbarashada Mareykanka
400 Maryland Avenue, SW
Washington, D.C. 2020

Iskuulkaada Waxaa Waxaa Waayay

Aaga Amaanka

Hadii Aad Aragtid

↪ DAROOGO	↪ RABSHADA
↪ DAGAAL	↪ HUB
↪ MOORYAAN	↪ AAN ARDAY AHEEN
↪ WEERAR	↪ QORAAL DARBI
↪ ,XARUN	↪ HANJABAAD

SOO WARGALI!

XAFIDAADA SIRTA BALAN QAADAYO
U SHEEG SHAQAALAHA ISKUULKA AMA WAC

TUSD KHADKA AMMAANKA FARRIINTA
584-7680

- FARIIMAHA WAALA FIIRIN DOONAA SAACAD KASTO INTA ISKUULKA LAGU JIRO -
- MAALIN WALBA MAALMAHA ISKUULKA OON JIRIN -

BAYAANKA SOOCA: Dugsiyada Mideysan Ee Degmada Tucson ma takoori donaan wax ku salaysan jinsiyadda, midabka, diinta ama aaminsan yahay diinta, jinsiga ah, jinsiga, aqoonsiga jinsiga, da'da, asalka qaranimada, nooca galmada,, caqiidada jinsiyada,, xaaladda guurka, siyaasadda la aaminsan yahay ama issirka,, naafada, af guriga, ama qoyska, taariikhda bulsho ama dhaqanka gelitaanka ama helitaanka, ama daaweynta ama shaqo ee, barnaamijyadeeda waxbarasho ama hawlo. Su'aalaha ku saabsan cinwaan VI, Cinwaan VII, Cinwaan IX, Qaybta 504, iyo Americans oo naafada ah laga yaabaa in loo gudbiyo EEO sarkaalka adeecida TUSD ee, 1010 East Tenth Street, Tucson, Arizona 85719, (520) 225-6444, ama xafiiska Xuquuqaha Madaniga ah, Waaxada Waxbarashada Mareykanka,1244 Speer Boulevard, Denver, Colorado 80204. Eeg sharciga gudiga AC “Aan-midabtakoorka aheyn,” iyo ACA “Dhibaataynta Galmada” Wixii macluumaad dheeraad ah.